

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomických věd**

Hodnocení efektivnosti programu MAS v České republice

Bc. Kateřina Horáková

**Diplomová práce
2014**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Kateřina Horáková**
Osobní číslo: **E120029**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**
Název tématu: **Hodnocení efektivnosti programu MAS v ČR**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je zhodnotit efektivnost vybraného programu Místních akčních skupin realizovaného v uplynulém období v České republice.

Zásady zpracování:

- charakteristika nástrojů regionálního rozvoje,
- systémy místních akčních skupin (MAS) v České republice,
- procesní stránka MAS v ČR na národní úrovni,
- zhodnocení předpokladů pro pozitivní ovlivnění místního rozvoje.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

NS MAS ČR: Národní síť Místních akčních skupin České republiky [online]. [cit. 2013-06-06]. Dostupné z WWW: <http://nsmascr.cz/>

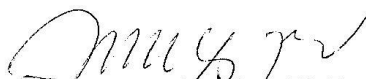
STEJSKAL, Jan; KOVÁRNÍK, Jaroslav. Regionální politika a její nástroje. Praha: Portál, s. r. o., 2009. 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. A SPOL. Indikátory udržitelného rozvoje: teoretické přístupy a zkušenosti v České republice. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2008. ISBN 978-80-903813-6-0.

VANHOVE, N. Regional policy: a European approach. 3rd ed. Aldershot: Ashgate, c1999. 639 s. ISBN 1-84014-994-9.

WOKOUN, René. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání diplomové práce: 1. října 2013

Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2014

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2014

Bc. Kateřina Horáková

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce **doc. Ing. Janu Stejskalovi, Ph.D.** za jeho odborné vedení, trpělivost při konzultacích a cenné rady, které mi pomohly při zpracování diplomové práce. Děkuji také Bc. Martinu Písařovi, manažerovi místní akční skupiny Železnohorský region, o. s., za jeho ochotu, poskytnuté materiály a cenné informace. V neposlední řadě chci poděkovat rodině a svým blízkým, za jejich podporu při studiích.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá problematikou efektivnosti programů místních akčních skupin v České republice. Práce charakterizuje teoretickou stránku problematiky regionů, nástrojů regionálního rozvoje, metody LEADER a funkci místních akčních skupin. Následně je práce zaměřena na konkrétní místní akční skupinu, proces výběru projektů k realizaci a kontrolu těchto projektů. Zhodnocení efektivnosti projektů je provedeno na základě srovnání výdajů několika shodných projektů. V závěru práce je uvedeno shrnutí zjištěných poznatků, včetně doporučení a návrhů na zlepšení.

KLÍČOVÁ SLOVA

Region, nástroje regionálního rozvoje, program LEADER, místní akční skupina, kritéria hodnocení projektů

TITLE

Evaluation of the effectiveness of the program LAG in the Czech Republic

ANNOTATION

The thesis focused on the effectiveness of program of the local action Gross in the Czech Republic. The work introduces the theoretical aspects of the regional agenda, the means of regional development, the methods known as the LEADER and the purpose of the local action groups. The following aim is on a specific local action group where the work presents the process by which new projects are selected for implementation and the consequent monitoring of these projects. The evaluation of the effectiveness of the projects is based on a comparison of the expenses of several similar projects. The end of the work is dedicated to a summary of the findings with recommendations and suggestion for improvement.

KEYWORDS

Region, regional development instruments, LEADER, local action group, evaluation criteria

OBSAH

ÚVOD	10
1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ A REGIONÁLNÍ POLITIKA	11
1.1 HISTORICKÝ EXKURZ VÝVOJE NÁSTROJŮ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	16
1.2 NÁSTROJE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	19
1.2.1 Plánování na regionální úrovni.....	22
2 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY V ČR.....	25
2.1 LEADER.....	28
2.2 NÁRODNÍ SÍŤ MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN ČR.....	32
2.3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA	33
3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA ŽELEZNOHORSKÝ REGION, O. S.	35
3.1 ČINNOST MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION, O. S.	37
3.2 FINANCOVÁNÍ MAS ŽELEZNOHORSKÝ REGION, O. S.....	43
4 HODNOCENÍ PROJEKTŮ PROGRAMU MAS ŽR.....	48
4.1 PROCES SCHVÁLENÍ PROJEKTU A TYPY KONTROL	54
4.2 PROJEKT A – OPRAVA KOMUNIKACE, CHODNÍKU VČETNĚ VÝSADBY ZELENÉ V OBCI BEZDĚKOV	56
4.3 PROJEKT B- REKONSTRUKCE CHODNÍKU A VÝSADBA ZELENÉ V OBCI SVOJŠICE.....	58
4.4 PROJEKT C- OPRAVA CHODNÍKŮ V ULICI BARÁKOVA V HEŘMANOVĚ MĚSTCI	60
4.5 KOMPARACE JEDNOTLIVÝCH PROJEKTŮ.....	63
4.6 SHRNUÍ A DOPORUČENÍ	65
ZÁVĚR.....	69
POUŽITÁ LITERATURA.....	71
SEZNAM PŘÍLOH	75

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Členění financování Programu rozvoje venkova ČR za období 2007- 2013 (v €)	27
Tabulka 2: Členění výdajů osy IV podle jednotlivých opatření (v €)	28
Tabulka 3: Základní údaje o MAS Železnohorský region, o. s. za vybrané roky	36
Tabulka 4: Výše členských příspěvků	36
Tabulka 5: Rozvržení finančních prostředků v období 2009-2013 mezi fiche (v Kč)	39
Tabulka 6: Vyjádření schválených projektů v mikroregionech za období 2009-2013	41
Tabulka 7: Seznam schválených projektů k realizaci v rámci 3. výzvy v roce 2011 SPL (v Kč)	42
Tabulka 8: Náklady MAS ŽR za vybrané roky (v Kč)	43
Tabulka 9: Výnosy MAS ŽR za vybrané roky (v Kč)	44
Tabulka 10: Náklady na administraci jednoho projektu ve vybraných letech (v Kč)	46
Tabulka 11: Alokace finančních prostředků ve vybraných letech ve vztahu ke schváleným projektům	46
Tabulka 12: Preferenční kritéria pro hodnocení projektů	49
Tabulka 13: Výše podpory poskytnutá projektu A (v Kč)	57
Tabulka 14: Projekt A - vyčíslení oprav na 1 m ² (v Kč)	57
Tabulka 15: Výše podpory poskytnutá projektu B (v Kč)	59
Tabulka 16: Projekt B – vyčíslení oprav na 1 m ² (v Kč)	60
Tabulka 17: Výše podpory poskytnutá projektu C (v Kč)	62
Tabulka 18: Projekt C – vyčíslení oprav na 1 m ² (v Kč)	62

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Strategický a institucionální rámec Programu rozvoje venkova	26
Obrázek 2: Sedm základních přístupů metody LEADER	30
Obrázek 3: Poloha MAS Železnohorský region, o. s.	35
Obrázek 4: Schválené projekty v jednotlivých mikroregionech MAS ŽR za období 2009-2013	40
Obrázek 5: Rozdělení finančních prostředků ve 3. výzvě SPL mezi jednotlivé fiche (v Kč)	43
Obrázek 6: Rozložení výnosů v roce 2011 (v %)	45
Obrázek 7: Rozložení výnosů v roce 2012 (v %)	45
Obrázek 8: Rozložení výnosů v roce 2013 (v %)	45
Obrázek 9: Podíl členských příspěvků na zisku (v %)	47
Obrázek 10: Porovnání cen za 1m ² chodníku v jednotlivých obcích (v Kč)	63
Obrázek 11: Srovnání plánovaných a skutečných výdajů obcí na realizované projekty (v %)	64

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČCE	Českobratrská církev evangelická
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
MAS ŽR	Místní akční skupina Železnohorský region, o. s.
MAS	Místní akční skupina
MŠ	Mateřská škola
MZe	Ministerstvo zemědělství
NS MAS ČR	Národní síť Místních akčních skupin České republiky
o. p. s.	Obecně prospěšná společnost
o.s.	Občanské sdružení
PK	Pardubický kraj
ROP	Regionální operační program
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SPL	Strategický plán Leader
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
WTA	Willingness to Accept – ochota akceptovat
WTP	Willingness to Pay – ochota platit
z. s. p. o.	Zájmové sdružení právnických osob
ZŠ	Základní škola
z. ú.	Zapsaný ústav

ÚVOD

V České republice existují regiony na poměrně dobré hospodářské úrovni, ale i málo rozvinuté regiony. Právě v těchto regionech často chybí podnikatelská aktivita, je zde vyšší nezaměstnanost či nedostatečně rozvinutá infrastruktura. Kvalita života je zde tedy na mnohem nižší úrovni a právě tyto faktory mohou způsobovat odliv obyvatel do jiných více rozvinutých regionů, což je nežádoucí. K zajištění regionálního rozvoje slouží regionální politika, jejíž cílem je zvyšování zaměstnanosti, kvality života, prezentovat oblast jako zajímavou pro investory i občany a zajistit její konkurenceschopnost vůči okolním regionům. Na plnění těchto cílů se podílí veřejné instituce, vybrané podnikatelské subjekty, ale i neziskové organizace. Do těchto neziskových organizací se řadí i místní akční skupiny. Jejich cílem je podporovat a zlepšovat životní prostředí a kvalitu života ve venkovských regionech. Snaží se spolupracovat s místními podnikateli, institucemi, neziskovými organizacemi a obyvateli na rozvíjení regionu a zlepšování kvality života. Tato spolupráce se však neobejde bez dostatku finančních prostředků, které místní akční skupiny čerpají jednak z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, dále ze státního rozpočtu prostřednictvím programu LEADER ČR, v neposlední řadě prostřednictvím účelových dotací z krajského rozpočtu, ale také formou členských příspěvků. Činnost a fungování místních akčních skupin každoročně hodnotí Ministerstvo zemědělství.

Cílem diplomové práce je zhodnotit efektivnost vybraného programu MAS v České republice. Jde o místní akční skupinu s názvem Železnohorský region, o. s., nacházející se v západní části Pardubického kraje. Dílčími cíli práce jsou deskripce procesní stránky fungování konkrétní místní akční skupiny včetně zdrojů financování, proces výběru projektů k realizaci a zhodnocení s tím souvisejících preferenčních kritérií. Na základě zjištěných poznatků dojde ke zhodnocení pozitivního ovlivnění místního rozvoje.

V úvodu práce jsou popsány jednotlivé nástroje regionálního rozvoje, včetně vymezení základních pojmů. V další části práce je obecně popsána činnost a fungování místních akčních skupin v České republice. Následuje představení vybrané místní akční skupiny a jejích konkrétních činností na podporu rozvoje regionu. V předposlední části diplomové práce je obsaženo zhodnocení efektivnosti zrealizovaných projektů. V poslední části jsou zmíněny závěry vyplývající z provedené analýzy možná doporučení pro budoucí činnost.

1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ A REGIONÁLNÍ POLITIKA

Slovo **region** se nejčastěji používá k označení oblasti neurčité velikosti na povrchu Země, jehož různé součásti tvoří funkční sdružení.¹ Rozvoj regionů je v dlouhodobě velmi často diskutované téma. Týká se regionů, které jsou účelově (často abstraktně) vymezeným územím, jehož hranice jsou dány významnými funkčními vazbami (zejména v případě městského regionu) anebo společnými charakteristikami, fyzikálními, přírodními, klimatickými, ekonomicko-sociálními, etnickými, jazykovými atd.² V České republice je pojem region specifikován v zákoně č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje. Region je zde definován jako územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona. Proces vymezení regionů je nazýván regionalizací. Prostřednictvím **regionalizace** dochází k rozčleňování území celého státu na menší územní celky nebo naopak k seskupování základních prostorových jednotek. Příkladem seskupení základních prostorových jednotek jsou mikroregiony nebo svazky obcí. Při regionalizaci je brán ohled na co nejvyšší homogenitu regionu. Nejčastěji vymežovanými regiony jsou:³

- **Administrativní regiony**, které jsou vymežovány pro potřeby výkonu státní správy a samosprávy. Tyto regiony mají několik úrovní, mezi kterými fungují určité vztahy. Prvním důležitým vztahem je skladebnost regionu, což lze zjednodušeně vysvětlit tak, že region vyšší úrovně je tvořen několika regiony nižší úrovně. Dále se zde vyskytuje vztah podřízenosti a nadřízenosti, což znamená, že normy přijaté na vyšší úrovni jsou závazné pro regiony nižší úrovně. Mezi tyto administrativní regiony tedy patří obce, kraje, stát či EU.
- **Účelové regiony** jsou vytvořeny pro řešení určitých problémů a jejich trvání je časově omezené. Jde např. o řešení ekonomické zaostalosti, problémy životního prostředí, ochrana přírody aj. Nejčastěji jsou účelovými regiony zvláštní hospodářské zóny (vědecko-technický park, podnikatelský inkubátor aj.) nebo významné přírodní oblasti (národní parky chráněné krajinné oblasti, geoparky aj.).

---

¹ GREGORY, Derek. *The dictionary of human geography*. 5th ed. Malden, MA: Blackwell, 2009, s. 630. ISBN 9781405132886.

² ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. první. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, s. 8. ISBN 978-80-7395-019-4.

³ Regiony a regionalizace. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/regiony_red.html

Uvnitř regionů probíhá celá řada procesů, díky kterým dochází k jejich rozvoji. Procesy se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních či jiných změn regionu. Rozvoj území lze blíže specifikovat podle různých hledisek. Z regionálního hlediska jde o **regionální rozvoj**. Je to cílený ekonomický rozvoj většího území, než je geograficky vymezená municipalita.⁴ Regionální ekonomický rozvoj je proces strategického partnerství veřejného a soukromého sektoru za účelem realizace iniciativ, jejichž výsledkem jsou investice a vznik nových (zachování stávajících) pracovních míst a postupný růst životní úrovně obyvatelstva v daném regionu. Tyto iniciativy musí být zaměřeny na vytváření podmínek pro podporu růstu produktivity a konkurenceschopnosti firem v soukromém sektoru.⁵ Na národní úrovni se o rozvoj regionů zaslouhuje v první řadě Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), ostatní ministerstva, celostátní zájmová uskupení jako např. Hospodářská komora ČR, Agrární komora ČR, dále kraje, svazky měst a obcí. Mezi aktéry regionálního rozvoje na krajské a mikroregionální úrovni patří samozřejmě kraj, svazky obcí, místní akční skupiny, územní orgány státní správy, podnikatelská sdružení, neziskové organizace a také vysoké školy.⁶

Častým hlediskem pro sledování rozvoje jednotlivých území, je hledisko lokální. Mluví se tedy o **místním rozvoji**, který představuje rozvoj území menšího než region. Jde tedy spíše o rozvoj obce či města. Tento místní ekonomický rozvoj je tvořen spoluprací orgánů místní veřejné správy, soukromých subjektů, které mají na místní úrovni významný vliv na krajinu či se zapojují do rozvoje obce a kulturního života obce. Na spolupráci se dále podílí neziskové organizace a v neposlední řadě místní akční skupiny. Díky spolupráci těchto subjektů dochází ke zlepšení ekonomické situace území, konkrétně jde o zvýšení konkurenceschopnosti a zajištění určitého rozvoje sledované oblasti.⁷

Projekty realizované v rámci regionálního rozvoje jsou zaměřeny na řešení místních problémů a zároveň mají mít charakter tzv. růstového efektu. K tomu musí být definovány cíle a nástroje, čehož je dosahováno prostřednictvím **regionální politiky**. Tu lze definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů. Regionální politika se tedy pokouší napravit

⁴STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 26. ISBN 978-80-7367-588-2.

⁵BERMAN GROUP. Regionální hospodářská konkurenceschopnost: Projekt identifikace klastrů v ČR [online]. 2006 [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/prirucka-verejna-sprava-208.pdf>

⁶Aktéři regionální politiky. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>

⁷Zpracováno na základě STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2 a Aktéři regionální politiky. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/akteri-regionalni-politiky.html>

určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení. Právě prostřednictvím této politiky se orgány veřejné správy snaží zmírňovat ekonomické a sociální rozdíly mezi jednotlivými regiony, a to pomocí cílených finančních podpor, vzdělávání, rekvalifikací apod.⁸Regionální politika je koncepční a výkonná činnost státu a regionálních orgánů, jejímž cílem je:⁹

- přispívat k harmonickému a vyváženému rozvoji jednotlivých regionů,
- podporovat hospodářský a sociální rozvoj jednotlivých regionů, zejména pokud jde o aktivaci jejich nedostatečně využívaného hospodářského a sociálního potenciálu,
- snižovat rozdíly mezi úrovnemi rozvoje jednotlivých regionů.

Příčiny meziregionálních disparit a vznik tzv. problémových regionů jsou různorodé. Rozlišují se tři hlavní typy problémových regionů:¹⁰

- **Regiony s nedostatečnými přírodními zdroji** – do této skupiny patří odlehlé části jednotlivých zemí. Nepříznivé přírodní podmínky zde v minulosti umožnily jen extenzivní formy zemědělství (rozsáhlé obhospodařované plochy, nízké výnosy z 1 ha, výnosy na pracovníka vysoké díky mechanizaci práce), které přetrvávají do současnosti. Se stále se zvyšující hodnotou národního produktu, nemůže zemědělský region, jenž je nepřitažlivý pro průmyslovou výrobu, nabídnout svým obyvatelům životní úroveň srovnatelnou s ostatními částmi státu. Jednou z mála možností těchto regionů je zvýšení životní úrovně v ostatních regionech za předpokladu, že region je přitažlivý pro cestovní ruch, který může být mnohdy jediným stimulem pro celkové ekonomické oživení.
- **Regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů** – vlastní zdroje jsou často nedostatečně využity z důvodu nedostatku kapitálu. Dlouhodobější zlepšení v těchto problémových regionech závisí zejména na ekonomické situaci v jiných částech státu a na technologickém pokroku.

---

⁸ MATES, Pavel a René WOKOUN. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1.vyd. Praha: Prospektrum, 2001, s. 115-116. ISBN 80-7175-100-6.

⁹Definice a výchozí principy regionální politiky. *Informační systém pro implementaci práva EU* [online]. 2011 [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <https://isap.vlada.cz/dul/cesty.nsf/7f723857997b924bc1257926004bd509/b6b7c3cf3df555588025686d00433699?OpenDocument>

¹⁰WOKOUN, René, Martin PĚLUCHA a Jana KOUŘILOVÁ. *Obecná regionální politika: Kvalitní vzdělání je efektivní investice do lidského kapitálu – cesta k uplatnění absolventů VŠE na trhu práce*; [online]. Evropský sociální fond [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: http://kreg.vse.cz/wp-content/uploads/2011/04/RP_regpol-obecnacebnice.pdf

- **Regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími** – výše zmíněné regiony v minulosti patřily mezi nejvyspělejší, avšak změny ve struktuře poptávky způsobily stagnaci či úpadek tradičních průmyslových odvětví profilujících ekonomickou strukturu předmětných regionů. Tyto regiony se obvykle vyznačují rostoucí mírou nezaměstnanosti, klesající ekonomickou úrovní ve srovnání s ostatními regiony, nízkou mírou ekonomické aktivity.

Ve skutečnosti dochází ke kombinaci výše uvedených typů problémových regionů. Velké rozdíly v sociálně ekonomickém vývoji země zpomalují ekonomický vývoj státu a v neposlední řadě může docházet k vážným sociálním konfliktům. Aby se předcházelo těmto hrozbám, tak většina zemí s tržní ekonomikou realizuje regionální politiku v rozsahu jak je popsána výše.

Vstupem ČR do EU (tj. 1. května 2004) se ČR zavázala dodržovat principy a pravidla regionální a strukturální politiky EU. Mezi tyto výchozí principy regionální politiky v ČR patří:¹¹

- **Princip programování** – význam principu nespočívá v realizaci pomoci na základně jednotlivě předkládaných projektů, ale naopak prostřednictvím projektů naplňujících cíle programových dokumentů (národní strategické referenční rámce, strategické dokumenty, operační programy...). Finanční prostředky fondů jsou alokovány na základě víceletých a všeoborových programů. Jednotlivé realizované programy mají plnit cíle definované v programových dokumentech.
- **Princip partnerství** – představuje spolupráci subjektů při realizaci programů a projektů. Princip lze rozdělit na dvě úrovně. První úroveň je vertikální úroveň, která zahrnuje spolupráci Evropské Komise a odpovídajícími orgány na národní, regionální či místní úrovni. Druhou úrovní je horizontální. Toto partnerství se týká spolupráce subjektů na úrovni státu či regionu.
- **Princip koncentrace** – usiluje o alokaci prostředků na předem stanovené cíle. Jde o co nejúčelnější vynakládání prostředků na menší počet významných projektů, od kterých se očekává největší přínos. Pokud by byly finanční prostředky alokovány na několik drobných a méně významných projektů, nemuselo by docházet k plnění předem stanovených cílů.

---

¹¹Zpracováno na základě: MANDYSOVÁ, Ivana. *Podpora podnikání v České republice a v Evropské unii*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009, s. 47-48. ISBN 978-80-7395-220-4 a WOKOUN, René. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2003, s. 29-31. ISBN 80-245-0517-7.

- **Princip adicionality** – neboli princip doplňkovosti říká, že finanční prostředky z rozpočtu EU mají sloužit jako doplňkový zdroj financování. Jde o spolufinancování projektů z již zmíněného rozpočtu EU a ze zdrojů členských států. Projekty jsou tedy financovány z části ze strany příjemce dotace a částečně z peněz EU. Finanční zainteresovanost příjemce dotace, má zvýšit efektivitu a zodpovědnost při využívání poskytnutých prostředků.
- **Princip monitorování a vyhodnocování** – se zabývá průběžným sledováním a vyhodnocováním opatření a celkové efektivnosti vynakládaných prostředků. Kontrola se týká věcného plnění projektu i finančního plnění. Před schválením projektu je vyžadováno hodnocení jeho dopadů. Po ukončení realizace projektu jsou hodnoceny skutečné přínosy projektu.
- **Princip solidarity** – vychází ze základní myšlenky celého integračního procesu. Tedy, že hospodářsky silnější státy svými příspěvky do společného rozpočtu financují rozvoj hospodářsky slabších států.
- **Princip subsidiarity** – znamená, že jednotlivé cíle mají být nejdříve plněny na co nejnižší možné úrovni rozhodování. Pokud lze tyto cíle na dané úrovni uspokojivě zajistit. Tento princip vychází přímo z Maastrichtské smlouvy.

Regionální politika a **regionální plánování** zahrnují všechny formy veřejných intervencí, které zlepšují geografické rozložení ekonomických aktivit. Dále je nutné rozlišovat mezi územním plánováním měst a obcí a prostorovými prvky v hospodářské politice. **Územní plánování** je přínosným nástrojem regionální politiky, bez kterého by regionální politika nemohla fungovat.¹² Územní plánování vytváří předpoklady pro výstavbu a udržitelný rozvoj území. Udržitelný rozvoj, je takový rozvoj, kterým je dosahováno vyváženého vztahu podmínek pro dobré životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel v území. Mělo by docházet k uspokojení potřeb současné generace, přičemž nemají být ohroženy podmínky pro život generace budoucí.¹³

Důležitým prvkem regionální politiky, jsou její aktéři. **Aktéři regionální politiky** působí na několika úrovních. Na nadregionální úrovni je hlavním aktérem Evropská unie, která zajišťuje koncepční a legislativní parametry regionálního rozvoje, dále poskytuje velké finanční zdroje podporující realizaci národní regionální politiky. Zástupcem národní úrovně

¹² VANHOVE, Norbert. *Regional policy: a European approach*. 3rd ed. Brookfield, Vt.: Ashgate, 1999, s. 57. ISBN 1840149949.

¹³Orgány územního plánování. *Ústav územního rozvoje: Principy a pravidla územního plánování* [online]. 201-2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z:<http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaD-2013/D1-2013.pdf>

regionálního rozvoje je stát, který má největší kompetence a možnosti pro řešení regionálních problémů. Stát vytváří podmínky (institucionální, legislativní, finanční aj.) pro rozvoj regionů. Vypracovává strategii regionálního rozvoje státu a další koncepční dlouhodobé i střednědobé rozvojové dokumenty. Stát by měl také prostřednictvím svých institucí vytvářet podmínky pro působení dalších aktérů regionálního rozvoje na ostatních úrovních. Mezi takovéto instituce patří státní agentury, profesní a jiná zájmová sdružení, výzkumné a odborné instituce a subjekty třetího sektoru. Regionální samosprávy vytvářejí regionální politiku na regionální úrovni, tedy úrovni krajů NUTS 3. Zde je důležitá schopnost definovat regionální strategie a cíle rozvoje regionů. Regionální rozvoj v podstatě vyžaduje vytváření decentralizovaných regionálních partnerství. Na území obce či mikroregionu vznikají tzv. územní společenství, pro která je typická příslušnost k lokalitě a zájmům o život v oblasti a její rozvoj. Kvalita tohoto společenství se projevuje ochotou obyvatelstva aktivně se podílet na kultivaci prostředí a rozvoji území.¹⁴

1.1 Historický exkurz vývoje nástrojů regionálního rozvoje¹⁵

S vývojem ekonomie, docházelo také k vývoji přístupů k regionálnímu rozvoji. Pro každý tento přístup jsou typické některé teorie, které budou přiblíženy v následujících subkapitolách.

Počátky **klasického (liberálního) přístupu** jsou datovány počátkem 19. století. Jednou ze základních teorií regionálního rozvoje vůbec, je teorie lokalizace. Podstatou této teorie je vztah mezi využitím ploch a vzdáleností od středového místa. Jde tedy o minimalizaci dopravních a výrobních nákladů. Další teorie se zaměřuje na prostorovou rovnováhu a zkoumá makroekonomický pohled na ekonomické subjekty národního hospodářství. Po propojení již zmíněných dvou teorií, bylo zjištěno, že lokalizace ekonomických subjektů není ovlivněna jen minimálními dopravními náklady, ale také dostupností volných tržních pozic a potenciálním ziskem. Důležitým pilířem liberalismu je svobodná tržní konkurence a také neviditelná ruka trhu, jejíž podstatou je spontánní soulad individuálních a společenských zájmů.

---

¹⁴BUČEK, Milan, Štefan REHÁK a Josef TVRDOŇ. *Regionálna ekonómia a politika: Aktéri regionálnej politiky na regionálnej úrovni*. První: IuraEdition, spol. s r. o., 2010. s. 150-151. ISBN 978-80-8078-362-4.

¹⁵ Zpracováno na základě: WOKOUN, René a Pavel MATES. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006, s. 121-128. ISBN 80-7201-608-3. A STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje: Historický vývoj přístupů k teorii regionálního rozvoje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 74-82. ISBN 978-80-7367-588-2. a BLAŽEK, Jirí a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011, s. 65-121 a 174-266. ISBN 978-80-246-1974-3.

Neoklasický a neoliberalní přístup se formuje na přelomu 20. a 30. let 20. století a je ukončen začátkem II. světové války. Zastánci těchto přístupů vychází z marginální teorie, která považuje trh za poměrně stabilní. Tento směr jako první využil teorii regionálního rozvoje k podpoře mobility pracovních sil. Bylo totiž zjištěno, že pro regiony s vysokou nezaměstnaností je typická nízká mobilita pracovních sil a zároveň vyšší mobilita kapitálu. Regionální politika svými intervencemi reagovala na příčinu nízké mobility a nikoli k řešení následků. Podpora byla poskytována v podobě finanční pomoci dojíždějícím za prací, na stěhování či rekvalifikaci. Poté však docházelo k migraci pracovníků mezi regiony s následkem nevyváženého rozložení pracovních sil, rostoucí ceny nájmu i bytů, přelidněnost a zhoršování životního prostředí. Neoliberalové tedy regionální politiku spíše odmítají. V současných nástrojích regionální politiky, však můžeme spatřit prvky neoliberalismu, a to v podpoře malých a středních podniků a dále formou deregulačních opatření. Malým a středním podnikům jsou poskytovány zejména zvýhodněné půjčky a začínajícím podnikům také kvalifikované poradenství. Mezi deregulační opatření patří především tvorba podnikatelské zóny, zóny se zjednodušeným plánováním a také zvláštní ekonomické a bezcelní zóny. Jde o experimentální oblasti vytvářené na určitou dobu, se značně omezenými státními intervencemi, díky čemuž dochází k jednoduššímu územnímu plánování či stavebnímu řízení. Jedním z cílů je znovu využití chátrajících průmyslových areálů (tzv. brownfields), či přilákání zahraničních investic.

Dalším přístupem, nazvaným podle významného ekonoma, je **keynesiánský přístup**, který se začal formovat po II. světové válce. Představitelé této teorie se přiklání ke státním intervencím z důvodu nedostatečné poptávky na trhu a zajištění plné zaměstnanosti. Keynesova teorie multiplikátoru byla následně propracována dalšími autory a vzniká teorie regionálního multiplikátoru. Klíčová myšlenka je, že každý výdaj je zároveň příjmem někoho jiného a dále, že s rostoucími příjmy roste i spotřeba. Pomocí regionálního multiplikátoru lze přibližně určit celkovou změnu v regionální ekonomice způsobenou určitým impulsem.

Jednou ze stěžejních teorií je teorie polarizovaného regionálního rozvoje, která se neopírá o koncentraci ekonomických aktivit v jednom místě, ale naopak jde o cílené rozvíjení oblasti. Vyskytuje se zde pojem hnací region a hnaný region. Hnací region či motor představuje oblast regionu s vysokou ekonomickou aktivitou a hnaný region je okrajová část regionu, která zpracovává výstupy hnacího motoru. Samotná polarizace spočívá v realizaci externích a interních úspor. Díky prostorové blízkosti subjektů, jsou realizovány externí úspory. Interní úspory pak vyplývají z rozsahu výroby. Obecně tedy platí, že ekonomicky silnější regiony mají podporovat hospodářsky slabé regiony.

Další důležitá teorie se nazývá teorie proexportní báze a integrace. Tato teorie pojednává o důležitosti exportních odvětví a jejich vlivu na rozvoj regionu. Důležitými nástroji jsou zde cla, celní omezení, ovlivňování devizových kurzů či státní protekcionismus.

V 90. letech 19. století, v době technického pokroku, rychlých strukturálních a institucionálních změn, se začal prosazovat **institucionální přístup**. Nové technologie zvyšovaly produktivitu práce, následně docházelo ke zvyšování ekonomického blahobytu společnosti. Důležitými prvky institucionálního přístupu je využívání inovací, podpora vzdělanosti, partnerství veřejného a soukromého sektoru (tzv. public private partnership), komunikační nástroje aj. Typicky institucionální teorií je teorie učících se regionů (90. léta 20. století), stavějící na faktu, že zdrojem konkurenceschopnosti jsou vědomosti, inovace a nové formy kombinace znalostí, přičemž právě znalosti jsou považovány za strategickou surovinu. Potenciál firmy učit se a inovovat, je značně ovlivněn vztahy mezi firmou a jejím okolím např. firmy, instituce aj. Na úspěch či neúspěch firmy mají také vliv zvyky a obyčeje v oblasti, poznávací a znalostní rámce, systémy podporující podnikání a inovace, moc a síla různých aktérů, regulační rámec a v neposlední řadě také vládní i nevládní politiky.

V regionální politice 21. století se stále objevují nástroje předchozích přístupů, které jsou rozšiřovány o přístupy, jež řeší příčiny regionálních problémů a ne jen následky, což bylo u dřívějších přístupů typické. Regionální politika je chápána jako strategická politika, zaměřující se na budoucnost regionu, a to hlavně na vytváření velkého počtu pracovních míst s kvalifikovanými zaměstnanci. Projevují se zde také decentralizační trendy přenesení odpovědnosti za regionální politiku na úroveň regionu. V soudobé regionální politice se také klade důraz na vytváření partnerských vazeb (např. veřejného a soukromého sektoru), síťování a také vytváření vhodných podmínek pro vznik nových firem. O to je usilováno pomocí poskytování vhodných prostor, poradenství, kvalifikačních programů či zvýhodnění jako např. odpuštění či snížení daně z nemovitostí nebo místních poplatků. Tato zvýhodnění jsou poskytována vždy jen na časově omezenou dobu. Regionální politika se snaží také podporovat inovace a to prostřednictvím zřizování vědecko-technických parků a výzkumných pracovišť. V neposlední řadě se zaměřuje na přilákání zahraničních investorů do regionu a na následnou péči o tyto investory (tzv. after care).

1.2 Nástroje regionálního rozvoje

Pomocí nástrojů regionálního rozvoje jsou naplňovány cíle regionální politiky. Tyto cíle jsou určovány podle aktuálních regionálních či místních problémů. Jelikož jednotlivé oblasti regionu nejsou stejně vyspělé, bere se v potaz určitá nevyrovnanost uvnitř regionu. Důležitý je vždy výsledný soulad mezi původními cíli, použitými nástroji a konečnými výsledky. Nástroje regionálního rozvoje je tedy nutné používat s ohledem na aktuální stav a problémy oblasti a také v souladu se strategickými a územními plány. Není také vhodné podporovat v rozvoji pouze hospodářsky či jinak zaostalé regiony. Naopak je nutné v rozvoji podporovat i vyspělé oblasti. Nástroje regionálního rozvoje se často dělí na mikroekonomické, které mají za cíl ovlivňovat ekonomické subjekty při rozhodování o jejich prostorové lokalizaci, a makroekonomické. Na jejich působení má vliv hospodářská politika země, představitelé regionální politiky tedy tyto nástroje ovlivňují pouze z malé části. Toto dělení je však z teoreticko-metodologického i aplikačního hlediska již zastaralé, a proto se pro tyto účely používá následující členění:¹⁶

A) Nástroje nefinanční

- Administrativní nástroje – legislativní úpravy regionální politiky, zákazy, restriktivní a administrativní opatření
- Institucionální nástroje – instituce realizující opatření regionální politiky, projekty a programy (programy následné péče pro investory)
- Věcné a jiné nefinanční nástroje – poskytování (bezplatných) služeb zejména poradenského charakteru subjektům z regionu, propagace regionu a poradenství zahraničních (interregionálních) investorům, vytváření a zpřístupňování zvláštních hospodářských zón ekonomickým subjektům, jiné nefinanční nástroje (regionální strategické plány; propagace lokality a využívání služeb regionálních rozvojových agentur; nabídky vzdělávacích příležitostí; projekty partnerství veřejného a soukromého sektoru; regionální informační systémy).

B) Nástroje finanční

- Neinvestiční a investiční pobídky - finanční transfery a nevratné dotace (na celostátní úrovni lze zmínit dotace na podporu nových pracovních míst, na úrovni regionální se mohou vyskytovat např. prémie za nadprůměrnou zaměstnanost; dále

---

¹⁶WOKOUN, René a Pavel MATES (eds.). *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006, s. 137. ISBN 80-7201-608-3 a STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje: Základní obecná charakteristika nástrojů ekonomického rozvoje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

podpora vzniku klastrů, klastrových iniciativ; podpora vzniku inovací, vědy a výzkumu; využití brownfields; nabídka průmyslových zón a podpora výstavby infrastruktury – inovační, technologická centra), granty, náhrady části vynaložených nákladů, úroková zvýhodnění, úvěry a půjčky, záruky na úvěry

- Kapitálové podílňictví
- Daňová zvýhodnění - daňové prázdňiny, slevy na daních, slevy na sociálním a jiném zákonném pojištění
- Rozpočtová zvýhodnění - zvýhodnění v odvodech rozpočtových příjmů, mimořádné dotace rozpočtů

Existuje mnoho přístupů a nástrojů sloužících k ovlivnění regionálního či místního rozvoje. Některé metodologie se prolínají. Je tomu i tak u metodologie Světové banky, která mezi stěžejní prvky pro rozvoj regionu řadí následovně:¹⁷

- Podporovat místní podnikatele s cílem zlepšení místního (regionálního) podnikatelského prostředí, resp. vytvoření vhodného investičního prostředí pro přísun nových investic v národním i mezinárodním měřítku
- Podporu již existujících lokalizovaných malých a středních podniků
- Podporu vzniku nových podniků na území lokality či regionu
- Investicemi do fyzické (hard) infrastruktury
- Investicemi do měkké (soft) infrastruktury – vzdělávání pracovníků, institucionální podpora systému cíleného a trvalého vzdělávání obyvatel
- Podporou růstu definovaných částí místní nebo regionální ekonomiky či odvětví
- Vytvoření ekonomického zaměření určitých částí měst a obcí na průmysl - inovační parky, technologická centra
- Podporou problémových oblastí a skupin obyvatel zejména z hospodářsky a strukturálně postižených lokalit a regionů.

Na vývoj ekonomiky reagují také strategické plány, je tedy samozřejmé, že i nástroje ekonomického regionálního rozvoje se v průběhu několika let mění. Dokazuje to i fakt, že do těchto nástrojů se již neřadí veřejné zakázky, a to od schválení Strategie regionálního rozvoje České republiky z roku 2000. Na základě této Strategie a zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje jsou definovány následující nástroje:¹⁸

---

¹⁷STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 88-89. ISBN 978-80-7367-588-2.

¹⁸STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, s. 93-94. ISBN 978-80-7367-588-2.

- Finanční podpora státního programu regionální rozvoje – jedná se pouze o doplňkovou podporu, která se poskytuje na konkrétní projekt. V projektu musí být zmíněn vlastní podíl finančních prostředků. Podpora je poskytována ve formě:
  - Dotací - pro obchodní společnosti či ostatní právnické osoby na investice spojené s vytvořením nových pracovních míst, dále je podpora poskytována obcím na technickou či investiční přípravu průmyslových ploch;
  - Úvěrů – které jsou poskytovány se zvýhodněnou úvěrovou sazbou a dobou splatnosti;
  - Návrtných finančních výpomocí.
- Podpora regionálního rozvoje krajem – tato podpora je poskytována v rámci samostatné působnosti na rozvoj regionů s ohledem na vyvážený rozvoj území. Stejně jako předchozí podpora, je i tato podpora doplňková a je poskytována ve stejné formě jako ze státní úrovně, tedy formou dotací, úvěrů a návratných finančních výpomocí.

Ve Strategii regionálního rozvoje České republiky z roku 2000, jsou definovány tři skupiny nástrojů:¹⁹

- Pobídkové nástroje – do této skupiny nástrojů patří již zmíněné dotace, úvěry a návratné finanční výpomoci;
- Institucionální nástroje – sem patří instituce poskytující informace a poradenství v oblasti regionálního rozvoje (např. Agentura pro rozvoj podnikání, Fondy rizikového kapitálu, Česká agentura pro zahraniční investice CZECHINVEST, Česká agentura pro zahraniční obchod CZECHTRADE, Národní vzdělávací fond, Hospodářská komora ČR, Společnost vědeckotechnických parků, Česká centrála cestovního ruchu, Česká energetická agentura);
- Regionální agentury – jde o nástroj regionální politiky na úrovni státu a krajů, tyto agentury se zaměřují na podporu hospodářského rozvoje v krajích, na efektivní využívání státní i zahraniční pomoci, na efektivní spolupráci veřejného sektoru a podnikatelských subjektů na daném území. Tyto agentury uskutečňují státní regionální politiku prostřednictvím několika okruhů úkolů, a to:

---

¹⁹ Strategie regionálního rozvoje ČR z roku 2000. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2009 [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Archiv-koncepci-a-strategii-regionalni-politika/Strategie-regionálního-rozvoje-CR-z-roku-2000>

- práce spojené s regionálním programováním (analýzy, strategie, programy rozvoje kraje, ROP apod.)
- budování regionální informačního systému
- účast na přípravě projektů na podporu podnikání, podporu přímých zahraničních investic apod.)
- účast na rozvoji cestovního ruchu
- účast na přípravě a realizaci regionálních programů v rámci využívání předvstupních a strukturálních fondů EU
- administrativní podpora koordinace aktivit hospodářské a sociální soudržnosti
- rozvoj činností specifických pro každý kraj.

Na předchozí dokument navazuje Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007 - 2013, kde je definováno několik stěžejních faktorů ovlivňujících rozvoj oblasti. Faktory a nástroje, jež je rozvíjejí, jsou:²⁰

- nástroje na podporu zaměstnanosti- sem patří rekvalifikační kurzy, pracovní stáže pro absolventy, programy na podporu vzdělávání, programy bojující proti diskriminaci na trhu práce aj.
- programy na podporu bydlení - program PANEL a NOVÝ PANEL
- nástroje na podporující ekonomický rozvoj regionů - podpora malých a středních podniků, příliv přímých zahraničních investic, podpora exportu

1.2.1 Plánování na regionální úrovni

Na národní či regionální úrovni probíhá **strategické plánování**. Je to dlouhodobý proces přípravy dokumentů, stanovujících předpoklady a zásady hospodářského a sociálního rozvoje řešeného území. Výstupem strategického plánování je strategický plán, který neřeší konkrétní lokalizaci různých aktivit, ale definuje, jaké aktivity lze ve zkoumaném území rozvíjet.²¹

Na území menším než je region, tedy na místní či mikro úrovni, je prováděno **komunitní plánování**. Toto plánování funguje na spojení manažerských principů komerční

²⁰ Strategie regionálního rozvoje ČR na roky 2007-2013. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionálního-rozvoje-Ceske-republiky-na>

²¹ Zpracováno na základě: MATES, Pavel a René WOKOUN. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1.vyd. Praha: Prospektrum, 2001, s. 142. ISBN 80-7175-100-6 a Strategické plánování a řízení rozvoje území. *Pro kraj* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: http://www.rozvoj-pk.cz/soubory/topmanazeri/Den02_studijni_material_SP.pdf

sféry s psychologickými, sociologickými a psychoterapeutickými přístupy v práci se skupinou či komunitou. Díky propojení těchto přístupů je systém tohoto plánování efektivnější.²²

Tato metoda zpracovává materiály pro rozvoj různých oblastí veřejného života na obecní a krajské úrovni. Do komunitního plánování jsou zapojeny všechny osoby, kterých se týká zpracovávaná oblast. Klade se důraz na vyjednávání a dosažení výsledku, který je přijatelný pro většinu účastníků. Komunitní plánování je součástí sociální ekonomiky, a proto se uplatňuje zejména v oblasti sociálních služeb. Výhodou tedy je, že lze na úrovni obcí či krajů sociální služby přizpůsobit specifickým potřebám skupin občanů i jednotlivcům. Hlavním cílem komunitního plánování sociálních služeb je posilovat sociální soudržnost komunity, podporovat sociální integraci a zabraňovat sociálnímu vyloučení. Komunitní plánování funguje na spolupráci zadavatelů (politická sféra), poskytovatelů (odborná sféra) a uživatelů sociálních služeb. Spolupráce těchto tří subjektů zajišťuje zvýšení podílu občanů na rozhodovacím procesu, zvyšuje jejich pocit příslušnosti ke komunitě, zvyšuje se efektivita využití zdrojů, rozšiřuje se dostupnost a nabídka sociálních služeb spolu s rostoucí kvalitou těchto služeb. S cíli a výsledky komunitního plánu, by měla být srozuměná i veřejnost, neboť je žádoucí, aby se i tato skupina podílela na komunitním plánování od samého začátku. Je nutné ke spolupráci oslovit a zapojit další místní organizace, jako např. sociální instituce, nemocnice, úřady práce, školy, nestátní neziskové organizace, policie různé občanské iniciativy. Principy komunitního plánování.²³

- Princip partnerství mezi všemi účastníky – potřeby i cíle všech účastníků mají stejnou váhu, názorům všech stran by tedy mělo být dopřáno stejného prostoru.
- Zapojování do místního společenství – účastníci jsou pro zapojení vyhledáváni podle místa bydliště, způsobu života, zájmů či socioetnické příslušnosti. Je zde zakázána diskriminace.
- Hledání nových lidských a finančních zdrojů – důležitými zdroji je spolupráce s podnikateli, zapojení dobrovolníků, svépomocných skupin či sousedské výpomoci. To vše s cílem zlepšení kvality života v obci.
- Práce s informacemi – je nutné zajistit rovný přístup k informacím a pravidelné předávání informací veřejnosti. V souvislosti s tím, je potřeba ustanovit systém pro vznášení připomínek a také rozhodnout, jak s připomínkami bude dále nakládáno.

---

²²Metodiky komunitního plánování. *Komunitní plánování* [online]. [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: http://www.komunitniplanovani.com/dokumenty/metodika_1.pdf

²³ Sociální služby: Komunitní plánování - věc veřejná. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2005 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/847>

- Průběh zpracování komunitního plánu- komunitní plán není tvořen experty, nýbrž je tvořen diskuzí různých skupin. Díky tomu je komunitní plán tvořen „na míru“ místním potřebám a odpovídá dostupným zdrojům.
- Zohlednění vytvořené a osvědčené spolupráce – díky jejímu prohloubení je tvořena kvalitnější nabídka sociálních služeb.
- Kompromis přání a možností – právě kompromis mezi tím čeho chceme dosáhnout a co je k dispozici tvoří výsledek komunitního plánování. Je nutno brát ohled nejen na finanční, materiální a lidské zdroje, ale také na vymezení podílení se na dosažení stanovených cílů komunitního plánu.

V praxi se tyto principy využívají v oblasti ochrany životního prostředí, při preventivních zdravotnických programech, objevují se také jako součást programů prevence kriminality a v neposlední řadě ve strategických rozvojových plánech obcí.

2 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY V ČR

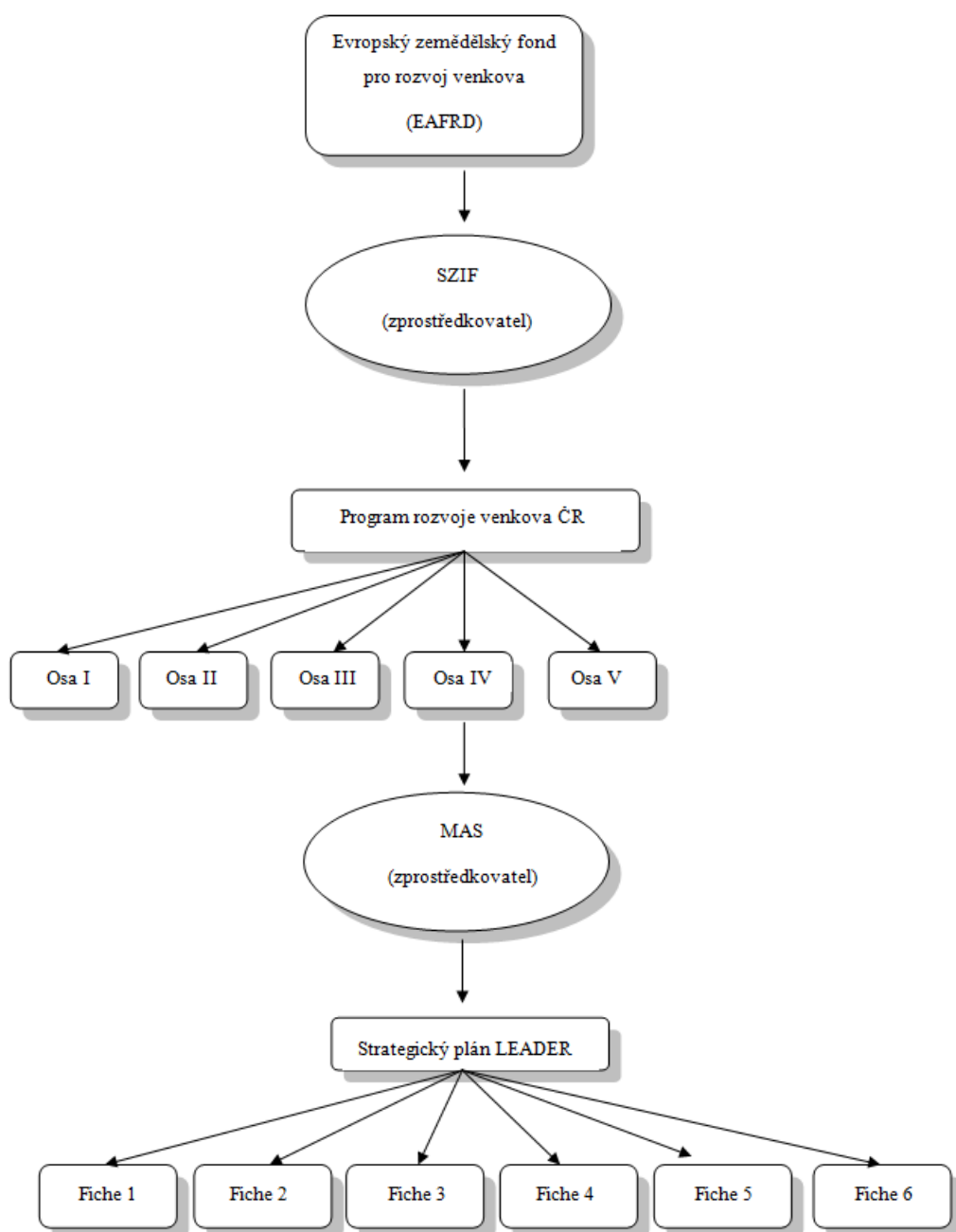
Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013 je název strategického plánu ČR, podporující rozvoj venkovských oblastí. Tento dokument je v souladu s nařízením Rady EU č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, dále koresponduje s nařízením Rady EU č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky, v neposlední řadě také s rozhodnutím Komise č. 2006/144/ES, o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova. Tento strategický plán je tvořen následujícími tematickými osami:²⁴

- OSA I – Zlepšení konkurenceschopností zemědělství a lesnictví
- OSA II – Zlepšování životního prostředí a krajiny
- OSA III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova
- OSA IV – LEADER
- OSA V – Technická pomoc

Financování výdajů již zmíněných tematických os Programu rozvoje venkova na období 2007-2013, je tvořeno z větší části zdroji EU (konkrétně z Evropského zemědělského fondu rozvoje venkova), dále národními zdroji a v souladu s principem adicionality, jsou projekty spolufinancovány ze soukromých zdrojů. V zásadě lze říci, že Evropský zemědělský fond rozvoje venkova financuje $\frac{3}{4}$ celkových veřejných výdajů jednotlivých tematických os Programu rozvoje venkova ČR. Akreditovanou platební agenturou neboli zprostředkovatelem finanční podpory z EU v rámci společné zemědělské politiky je Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). Tento fond zprostředkovává dotace jednak z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF), z Evropského rybářského fondu (EFF) a také z již zmíněného Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). Institucionální a strategický rámec výše zmíněných institucí, zainteresovaných problematikou čerpání dotací metodou LEADER je znázorněn na obrázku 1.

---

²⁴ Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013. *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. ©2000-2014 [cit. 2013-12-29]. Dostupné z: https://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefrd%2F1393415127062.pdf

Obrázek 1: Strategický a institucionální rámec Programu rozvoje venkova

Zdroj: Vlastní zpracování

Konkrétní členění celkové částky 4 775 743 637 €, jež byla v období sedmi let proinvestována prostřednictvím Programu rozvoje venkova ČR je v tabulce 1. Z této tabulky vyplývá, že nejvíce podporovaná osa, je osa zlepšující životní prostředí a krajinu. Naopak nejméně finančních prostředků bylo vloženo do osy V- Technická pomoc. Výdaje této osy jsou určeny především na organizaci školení a seminářů včetně zajištění podkladových materiálů, dále na poradenství a odborné studie, zpracování výročních a hodnotících zpráv,

výdaje na provozní informační aktivity aj. méně nákladné aktivity než se vyskytují v ostatních osách.²⁵

Tabulka 1: Členění financování Programu rozvoje venkova ČR za období 2007- 2013 (v €)

Osa	Celkové veřejné výdaje (EU + národní zdroje)	Podíl spolufinancování z EZFRV	Soukromé výdaje	Výdaje celkem
Osa I	873 480 919	75%	609 445 492	1 482 926 411
Osa II	1 930 910 316	80%	0	1 930 910 316
Osa III	641 828 279	75%	417 343 618	1 059 171 897
Osa IV	205 825 347	80%	78 890 426	284 715 773
Technická pomoc	18 019 240	75%	0	18 019 240
Celkem	3 670 064 101	78%	1 105 679 536	4 775 743 637

Zdroj: upraveno podle Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Podrobnější rozdělení financování osy IV-LEADER obsahuje tabulka 2. Z této tabulky je zřejmé, že v rámci této tematické osy, je nejnákladnější opatření Realizace místní rozvojové strategie. Toto opatření spočívá v poskytnutí nenávratné přímé dotace žadatelům a zároveň realizátorům konkrétních vybraných projektů na území MAS. Finanční prostředky poskytnuté Místním akčním skupinám, kryjí provozní a režijní výdaje jako např. informační a osvětová činnost, administrativní činnost, získávání dovedností. Nejnižší položkou je podpora Realizace projektů spolupráce, což zahrnuje projekty mezi místními akčními skupinami či projekty nadnárodní spolupráce.²⁶

²⁵ Program rozvoje venkova ČR 2007-2013: Finanční plán. *EAgri* [online]. 2013 [cit. 2014-02-27]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/272493/PRV_schvaleno_08_2013.pdf

²⁶ Program rozvoje venkova ČR 2007-2013: Finanční plán. *EAgri* [online]. 2013 [cit. 2014-02-27]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/272493/PRV_schvaleno_08_2013.pdf

Tabulka 2: Členění výdajů osy IV podle jednotlivých opatření (v €)

Opatření osy IV	Celkové veřejné výdaje (EU + národní zdroje)	Soukromé výdaje	Výdaje celkem
Místní akční skupina	37 645 686	0	37 645 686
Realizace místní rozvojové strategie	150 582 746	79 890 426	230 473 172
Realizace projektů spolupráce	17 596 915	0	17 596 915
Celkem	205 825 347	79 890 426	285 715 773

Zdroj: upraveno podle Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

V následujícím textu je blíže popsána již zmíněná metodika LEADER, hlavní bod osy IV, jejímž cílem je realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství.

2.1 LEADER

LEADER je iniciativa EU na podporu rozvoje venkova, zejména ve strukturálně nejslabších regionech Společenství. V popředí jsou organizace rozvoje venkova, zvyšování vzdělanosti a rekvalifikace, podpora cestovního ruchu, pomoc malým podnikům a podpora produkce vysoce kvalitních zemědělských výrobků.²⁷ Tato metoda je založena na principu zdola-nahoru, což znamená, že všechny projekty a návrhy by měly vycházet z myšlenek místních venkovských subjektů a občanů. Projekty tedy nejsou primárně v režii kraje, státu či EU.²⁸

Program LEADER vznikl v EU v roce 1991 s cílem zaměřit se na podporu venkova prostřednictvím místních obyvatel. Název LEADER je zkratkou francouzského názvu „Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“, což v překladu znamená Spojení aktivit rozvíjející ekonomiku venkova. Tato iniciativa pro rozvoj venkova, se řídí sedmi hlavními principy, které schválila Rada EU v roce 2005.²⁹

²⁷MATES, Pavel a René WOKOUN. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1.vyd. Praha: Prospektrum, 2001, s. 54. ISBN 80-7175-100-6

²⁸Místní akční skupiny. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. © 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

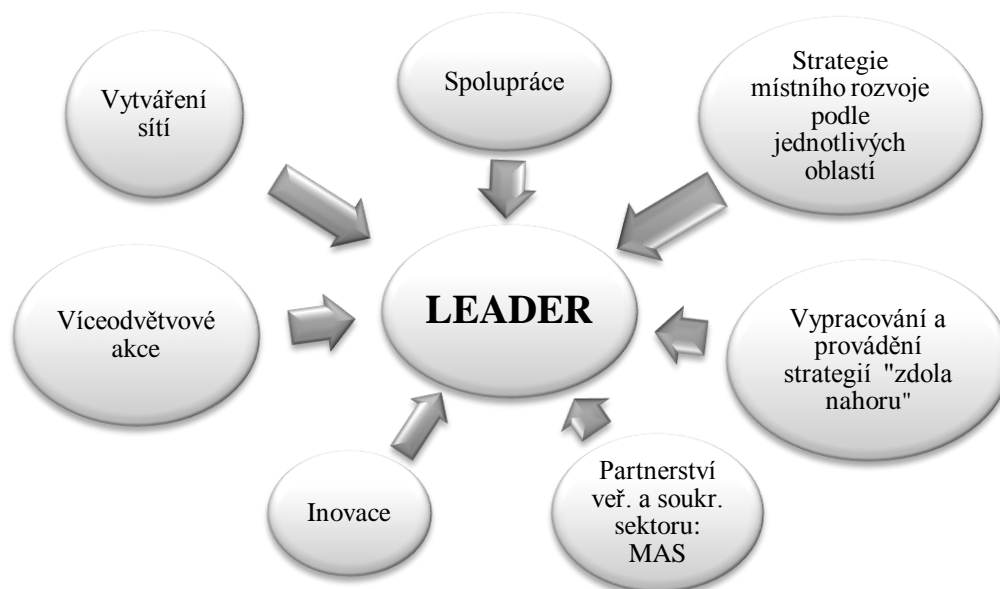
²⁹ Brožura LEADER budoucnost venkova 2009. *EAGRI.cz: Ministerstvo zemědělství* [online]. © 2009-2013 [cit. 2013-12-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf

Tyto základní principy jsou znázorněny na obrázku 2 a jde o:³⁰

- **Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí** – oblasti rozvoje by měly být menší, homogenní a společensky soudržná území, se společenskými tradicemi, místní identitou a pocitem sounáležitosti. V oblasti musí být dostatek zdrojů (finančních, hospodářských i lidských) na podporu strategie místního rozvoje.
- **Vypracování a provádění strategií „zdola nahoru“ (bottom up)** – podstatou tohoto přístupu je, že na rozhodování o místní strategii rozvoje se podílí místní účastníci. Tento přístup je doplňován přístupem shora dolů (rozhodování o oblasti na vyšších úrovních než místních). Kombinace těchto dvou přístupů v průběhu celého procesu vytváření, realizace a vyhodnocování strategie, zajišťuje lepší výsledky.
- **Partnerství veřejného a soukromého sektoru: MAS-** toto partnerství je důležitým rysem pro přístup LEADER, právě MAS stanovuje a provádí strategii místního rozvoje, dále rozhoduje o přerozdělení finančních zdrojů, rozhoduje o projektech, které mají být realizovány.
- **Usnadnění inovací** – pokud je inovace pochopena v širokém smyslu, může jít o zavedení nového produktu, procesu či založení nové organizace nebo nového trhu. Toto jsou inovace pro městské a venkovské oblasti. Inovace ve venkovských oblastech jsou obtížnější a často jde o přenos inovací, které byly vyvinuty jinde (know-how, řešení pro přetrvávající problémy venkova...).
- **Integrované a víceodvětvové akce** – akce a projekty v místních strategiích by měly být vzájemně propojené a koordinované do jednoho celku.
- **Vytváření sítí** – v rámci sítí, které jsou tvořeny mezi skupinami LEADER, venkovskými oblastmi, státní správou a státními organizacemi dochází k výměně zkušeností, informací, know-how, ověřených postupů a zkušenostech z místního rozvoje venkova.
- **Spolupráce** – jde o spolupráci MAS a jiné skupiny, regionu či členského státu pracující metodou LEADER na jednom společném projektu. Tato spolupráce může přispět k řešení některých problémů, může sloužit jako podnět pro doplňkové akce (společný marketing skupin LEADER ...), ale také přispívá k vytvoření společných iniciativ pro cestovní ruch zaměřený na sdílené kulturní dědictví.

---

³⁰ UE, KummissjoniEwropea. *Přístup Leader: základní příručka* [online]. Lucemburk: EUR-OP, 2006 [cit. 2013-12-26]. ISBN 92-790-2040-4. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/leader/2006_cs.pdf

Obrázek 2: Sedm základních přístupů metody LEADER

Zdroj: upraveno podle základní příručka k přístupu LEADER

Důležitým základním kamenem pro rozmach metody LEADER v ČR, ke kterému došlo v letech 2003-2006, byl Program obnovy venkova. Tento program fungoval v letech 1991 až 2006 a byl v gesci tehdejších tří ministerstev a to, ministerstva životního prostředí, ministerstva zemědělství a ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj. Až na konci roku 1996 byl Program obnovy venkova převeden do pravomocí nově vzniklého ministerstva pro místní rozvoj. Program LEADER zde začal fungovat v roce 2004, pod názvem LEADER ČR 2004 a každoročně byl vyhlašován nový program, financován výhradně ze státního rozpočtu a koordinován ministerstvem zemědělství. Program LEADER ČR byl každoročně vypisován až do roku 2008 a díky tomuto programu došlo k rozmachu místních akčních skupin, které mohly podávat žádosti o finanční příspěvky na rozvoj venkova právě do tohoto programu. Od roku 2007 fungoval program LEADER po dobu programovacího období v souladu s EU, tedy LEADER 2007-2013.³¹ V tomto programovacím období, byla podpora venkova zaměřena na tři základní oblasti:³²

1. Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.
2. Zlepšení místního hospodářství, životního prostředí a výroby

³¹ Brožura LEADER budoucnost venkova 2009. *EAGRI.cz: Ministerstvo zemědělství* [online]. © 2009-2013 [cit. 2013-12-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf

³² WADE, Philippe a Petri RINNE. *Průvodce programem LEADER: založený na zkušenostech z Finska, Irska a České republiky: závěrečná zpráva nadnárodního projektu LEADER* [online]. 1. české vyd. Brno: Ústav územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, 2011, 122 s. [cit. 2013-12-27]. Publikace Komise pro venkovskou politiku. ISBN 978-80-87318-20-1. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/metodicke-prirucky-a-publikacni-materialy/2011/Leader-2011.pdf>

3. Lepší využití přírodních a kulturních zdrojů.

Od programu LEADER, se očekávají následující přínosy ve vybraných politických oblastech:

- **Zpomalení nebo úplné zastavení vylidňování venkova** – s tímto bodem se zaobírá také Národní strategická plán rozvoje venkova ČR na období 2007-2013. Projekty programu LEADER by mělo příznivě ovlivnit demografický vývoj venkova, podporovat vytváření nových pracovních míst.
- **Ovlivňování politiky s dopadem na venkov** – nejvýznamnější změnou je decentralizace spojená s vytvořením samosprávných krajů NUTS III. Program LEADER už ze své podstaty podporuje decentralizaci.
- **Zvýšení účasti veřejnosti a úloha občanské společnosti** – program LEADER je založen na účasti veřejnosti, jsou zapojeni starostové, zemědělské podniky, nevládní organizace i jednotlivci.
- **Budování kapacit ve venkovských oblastech** – předpokládá se odpor k centrálně řízené minulosti, MAS je jednou z možností decentralizovaného řízení v oblasti.
- **Vytváření nových pracovních míst a podniků** – tento bod se pojí s podporou malých a středních podniků. Právě tento typ podniků má nejvyšší potenciál pro snížení nezaměstnanosti v regionech.
- **Ochrana životního prostředí** – ač životní prostředí není hlavní cílovou skupinou pro program LEADER, i přes to se v některých programech tato oblast vyskytuje a to například v oblasti cestovního ruchu.
- **Zlepšení situace žen a mladých lidí** – v ČR se zatím mezi přínosy programu LEADER řadí zapojení mateřských center (a ostatních podobných skupin) do MAS.
- **Šíření inovací** – vyplývá především ze spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Inovace je jednoduchý a zároveň strategický nástroj uskutečnění projektu.
- **Podpora nadnárodní spolupráce** – tato spolupráce se týká nejen příhraniční spolupráce, ale také spolupráce českých MAS s MAS například ve Francii, Velké Británii, Rumunsku aj. Projekty spolupráce se týkají často cestovního ruchu, který se zaměřuje na kulturní tradice, přírodní památky či tradiční kuchyni.

2.2 Národní síť Místních akčních skupin ČR³³

Národní síť Místních akčních skupin České republiky, o. s., se snaží především sdružovat MAS, reprezentovat a zastupovat MAS na národní úrovni vůči vládním institucím, ministerstvům a organizacím zřizovanými ministerstvy a dalším relevantním subjektům a na mezinárodní úrovni vůči organizacím a subjektům pracujícím v intencích iniciativy LEADER a ve vztahu k ostatním partnerům, institucím, úřadům apod. V neposlední řadě je NS MAS ČR svými členy pověřena spolupracovat a komunikovat s kraji a jejich krajskými úřady, s organizacemi zabývající se rozvojem venkova, s finančními ústavy, na mezinárodní úrovni s příslušnými institucemi EU, s mezinárodními institucemi zabývajícími se problematikou venkova a metodou LEADER. Součástí činnosti je propagace a medializace ve sdělovacích prostředcích a vlastními aktivitami. Cílem NS MAS ČR je:

- Zlepšit kvalitu života na venkově prostřednictvím setrvalého a integrovaného místního rozvoje;
- Zajistit reciproční přenos poznatků a zkušeností mez členy sítě;
- Zajistit reciproční přenos poznatků a zkušeností na úrovni spolupráce mezi členskými zeměmi EU a jejich MAS;
- Podporovat spolupráci s dalšími zeměmi, které ve venkovském prostoru chtějí používat metodu LEADER.

Národní síť Místních akčních skupin ČR byla založena v roce 2007 a nejvyšším orgánem, jako je tomu u ostatních občanských sdružení, je valná hromada. Každá MAS má právo jmenovat se svých řad zástupce, který bude členem této Valné hromady NS MAS ČR. Statutárním a výkonným orgánem je Výbor NS MAS ČR. Členové tohoto výboru jsou schváleni valnou hromadou, které se výbor zodpovídá za svou činnost. Výbor je tvořen minimálně 13-ti členy, kteří zastupují jednotlivé kraje. V čele výboru je předseda, jehož funkční období je dva roky, a to stejně jako funkční období celého výboru. Dalším důležitým orgánem je kontrolní komise, která je volena členy valné hromady. Úkolem kontrolní komise je kontrola dodržování stanov sdružení a vnitřních předpisů, kontrola hospodaření a rozpočtové kázně NS MAS ČR. Výkonným manažerem se stává tajemník, který je jmenován Výborem NS MAS ČR. Jeho pracovní náplň se stává především z profesionálního zajištění činnosti NS MAS ČR a jejích orgánů. Pro kvalitnější plnění některých úkolů či dlouhodobé specializované činnosti, může výbor zřídit pracovní skupiny, které jsou složeny

---

³³O nás. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. © 2013 [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/>

z členů výboru i externích specialistů. Obdobná organizační struktura funguje i na nižších úrovních, tedy na úrovni mikroregionů a místních akčních skupin.

2.3 Místní akční skupina

Místní akční skupina (dále jen MAS) je tvořena sdružením občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry či veřejné správy. Cílem těchto sdružení je vzájemná spolupráce na projektech podporujících rozvoj venkova, zemědělství, zlepšování životního prostředí ve venkovských regionech a hlavně zvyšování kvality života místních obyvatel. Tyto projekty jsou částečně spolufinancovány z národních zdrojů a nadnárodních zdrojů, tedy prostřednictvím dotací od EU. Evropské finanční prostředky jsou čerpány metodou LEADER, která byla vysvětlena v předchozím textu.³⁴

Podstatou místních akčních skupin, je sdružovat veřejný, soukromý a neziskový sektor na lokální úrovni, a to na principu partnerství a aktivní spolupráce při podpoře činností zvyšujících kvalitu života v oblasti. Největší zájem na rozvoji a rozkvětu oblasti mají vždy místní obyvatelé, a proto musí být více jak polovina členů místní akční skupiny zainteresována danou oblastí. Zainteresovaností podnikatelských subjektů je myšleno, že jejich sídlo podnikání musí být ve vybrané oblasti, stejně tak občané působící v MAS, musí mít trvalý pobyt na jejím území. Druhou, méně než poloviční, část MAS tvoří pracovníci komunální a státní sféry. Co se právní subjektivity týče, MAS byly dříve zakládány jako zájmová sdružení právnických osob (z.s.p.o.), nyní jsou výhradně zakládány jako občanská sdružení (o.s.) nebo jako obecně prospěšné společnosti (o.p.s.). Místní akční skupina, stejně jako jakákoliv jiná nezisková organizace, musí mít statut, vlastní stanovy, organizační řád a jasnou organizační strukturu. Další nezbytnou podmínkou pro MAS je vlastní projednaná, schválená strategie pro dané území a následná aplikace této strategie. Pokud místní akční skupina postupuje podle metody LEADER, přerozděluje tedy finanční prostředky v celém průběhu realizace vybraných projektů. Činnosti MAS související s metodou LEADER:³⁵

- Vyhledávání dotačních titulů pro své členy, pomáhá členům se zpracováním projektů, provádí kontrolu projektů, ale i školení členů.
- Provádí výběr projektů, ověřuje přijatelnost žadatele o projekt (např. jeho finanční zdraví) i přijatelnost projektu.

³⁴Místní akční skupiny. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. © 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akncni-skupiny/>

³⁵ Brožura LEADER budoucnost venkova 2009. *EAGRI.cz: Ministerstvo zemědělství* [online]. © 2009-2013 [cit. 2013-12-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf

- Provádí předběžnou, průběžnou i následnou kontrolu realizace projektu.
- Výběr projektů provádí výběrová komise. Projekty jsou komisi předkládány, až po jejich schválení buď veřejným projednáním nebo řídicími orgány MAS.

Zjednodušeně lze tedy říci, že cílem MAS je zlepšovat kvalitu života a životního prostředí na venkově, a to hlavně díky získávání a přerozdělování finančních prostředků, podpoře dobrovolnické činnosti a zvýšením zájmu o rozvoj venkovské oblasti.

Místní akční skupiny existují v oblastech, ve kterých žije 10 000 až 100 000 obyvatel, přičemž do území MAS mohou spadat města s maximálně 25 000 obyvateli. Platí také, že jedna obec nesmí být v územní působnosti více jak jedné místní akční skupiny. K 17. březnu 2014 bylo evidováno celkem 179 MAS, které se dělí do tří skupin:³⁶

- MAS zkušené – realizují svůj Strategický plán LEADER v období 2007-2013, celkem jejich 112
- MAS nezkušené – znalosti získávají díky podpoře MZe v období 2013-2014, celkem 59 MAS
- MAS nepodpořené – znalosti získávají bez podpory MZe v období 2013-2014, celkem osm MAS (MAS Brdy, MAS Jihozápad, MAS Mníšensko, MAS Přírody a venkova jihočeského kraje, MAS Rozvoj Kladenska a Prahy-západ, MAS Lašsko, MAS Mezilesí, MAS Severní Chříby a Pomoraví)

Mapu s vyznačenou působností místních akčních skupin na území České republiky dle výše uvedeného rozdělení obsahuje příloha A. Každá MAS si v rámci prioritní osy IV-LEADER tvoří vlastní Strategický plán Leader (SPL), který se zaměřuje na řešení problémů a potřeb předmětné oblasti. Na tvorbě tohoto plánu se podílejí všichni aktéři, kteří působí v regionu a mohou přímo či nepřímo ovlivnit jeho rozvoj. SPL je tedy vytvářen formou komunitního plánování a musí být sestaven podle pravidel Programu rozvoje venkova ČR. Součástí tvorby SPL je stanovení tzv. fichí, které definují konkrétní oblasti podpory pro konečné žadatele.³⁷

³⁶ Územní působnost MAS. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. © 2013 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/uzemni-pusobnost-mas/>

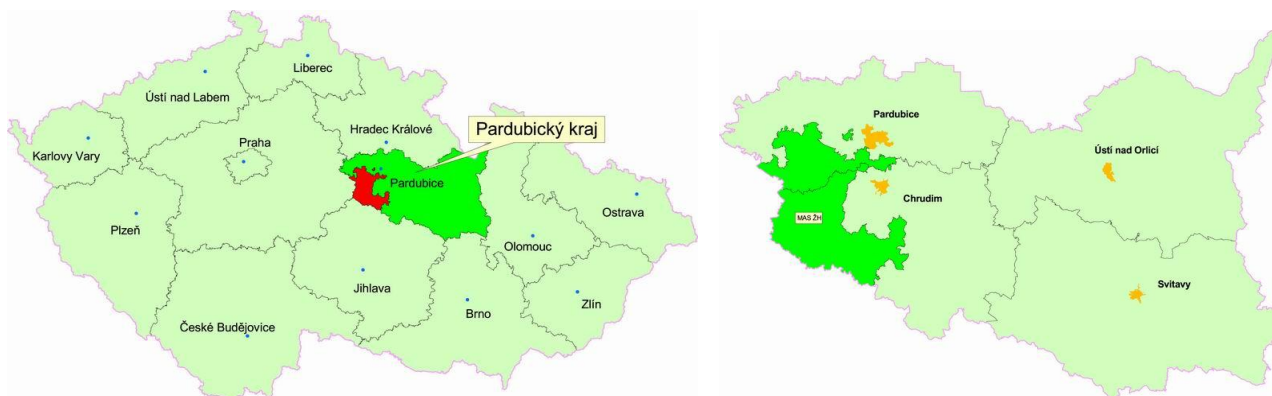
³⁷ Metodika pro tvorbu fichí a specifické podmínky opatření IV.1.2. *EAGRI* [online]. 2009-2013 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/143513/IV._1._2.pdf

3 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA ŽELEZNOHORSKÝ REGION, O. S.

MAS Železnohorský region, o. s. vznikla 21. června 2005 a nachází se v západní části Pardubického kraje, na rozhraní okresu Chrudim a okresu Pardubice, jak je znázorněno na obrázku 3. Rozkládá se na území téměř 500 km², částečně zasahuje do CHKO Železné hory a současně spojuje 6 svazků obcí, a to:³⁸

- Podhůří Železných hor
- Svazek obcí Za Letištěm
- Heřmanoměstecko
- Mikroregion Železné hory
- Centrum Železných hor
- Západně od Chrudimi (členem od r. 2012)

Podrobnější mapu územní působnosti MAS ŽR, včetně jednotlivých regionů obsahuje příloha B.

Obrázek 3: Poloha MAS Železnohorský region, o. s

Zdroj: Marketingový plán destinace Železnohorský region na rok 2013

Rozvoj MAS týkající se členské základny v jednotlivých letech je blíže popsán v tabulce 3. Jak bylo zmíněno již v kapitole 2.3 MAS sdružuje veřejný sektor, podnikatelský sektor a soukromý sektor. Jinak tomu není ani ve vybrané MAS. Jmenný seznam členů k 27. červnu 2013, rozdělený podle typu sektoru, obsahuje příloha C.

³⁸ Výroční zpráva 2011-2013. MAS Železnohorský region, o. s.

Tabulka 3: Základní údaje o MAS Železnohorský region, o. s. za vybrané roky

Rok	počet obyvatel	svazky obcí	podnikatel. subjekty	nestátní neziskové organizace
2005	18 082	5	8	6
2007	39 226	5	19	10
2009	39 266	5	18	13
2013	45 311	6	29	19

Zdroj: upraveno podle Výroční zprávy MAS Železnohorský region, o.s.

Občanské sdružení Železnohorský region se ve své činnosti zaměřuje zejména na obnovení pospolitosti ve venkovském prostoru, podporu společných projektů v oblasti rozvoje venkova. V posledních letech se zaměřuje také na podporu a rozvoj oblastí cestovního ruchu, a to s ohledem na potenciál území. Dále se soustřeďuje na tvorbu systému odbytu místní produkce nejen v oblasti osvěty, ale také realizací konkrétních aktivit. V prvním roce svého působení (tj. rok 2005), tato MAS nečinila žádné významné aktivity, neboť probíhalo zpracování Integrované územní strategie rozvoje venkova, jakožto základního rozvojového dokumentu MAS ŽR. V tomto počátečním roce nebyly stanoveny žádné členské příspěvky a nebyl tedy schvalován žádný rozpočet. Náklady na zpracování Integrované strategie byly pokryty mimořádnou 100% dotací z rozpočtu Pardubického kraje, a to ve výši 130 000,- Kč. V roce 2006 MAS ŽR pracovala na podkladech pro schválení čerpání dotací a byly stanoveny členské příspěvky.³⁹ Výši těchto příspěvků na jejich počátku a v současné době, dokládá tabulka 4. Během osmi let, nedošlo výraznému navýšení těchto příspěvků. Poněkud vyšší se může zdát členský příspěvek svazků obcí, avšak s přihlédnutím na fakt, že se na tento příspěvek skládá v průměru 10 obcí, je pro jednotlivé obce výše příspěvku spíše symbolická.

Tabulka 4: Výše členských příspěvků

Členské příspěvky:	2006	2014
veřejný subjekt - svazky obcí	3 000 Kč	5 000 Kč
veřejný subjekt - obec	-	1 500 Kč
podnikatelský subjekt	1 000 Kč	1 500 Kč
neziskový subjekt	100 Kč	200 Kč

Zdroj: upraveno podle Výroční zprávy MAS Železnohorský region, o.s.

³⁹ Výroční zprávy MAS Železnohorský region, o.s.

3.1 Činnost MAS Železnohorský region, o. s.

Mezi **vlastní aktivity MAS ŽR** se řadí zejména propagace území regionu, vytváření programů pro školy (MŠ, ZŠ a SŠ), zejména zábavně vzdělávací výlety v souladu s učebními osnovami. Pořádá tradiční akce regionu, přičemž stěžejní akce se jmenuje Dny Železnohorského regionu, jejímž cílem je prezentovat noviny regionu. Právě touto akcí je pomyslně odstartována turistická sezóna. Sdružení provádí certifikaci značky „ŽELEZNÉ HORY, regionální produkt“, účastní se soutěže European Destination of Excellence (EDEN) zaměřující se excelentní destinace cestovního ruchu. Dále se účastní soutěže Tourpropag v Písku, zaměřující se na přehlídku nejlepších propagačních tiskovin obcí a turistických oblastí ČR.

Pardubický kraj činnost MAS ŽR podporuje formou dotace na financování provozních a poradenských služeb. Jak již bylo zmíněno, tato dotace je poskytována z rozpočtu pardubického kraje, konkrétně z 6. dotačního titulu Programu obnovy venkova. Konkrétní výše dotace za vybrané roky je zachycena v tabulce 8. Z tohoto programu kraj poskytuje finanční prostředky od roku 2003, tedy od zrušení okresních úřadů. O podporu z tohoto programu mohou žádat obce s maximálně 2 000 obyvateli, svazky obcí, které jsou registrovány v souladu se zákonem o obcích a v neposlední řadě také místní akční skupiny. Program obnovy venkova obsahuje celkem devět dotačních titulů a to:⁴⁰

- Dotační titul 1 – určený na výstavbu, rekonstrukci, opravu, obnovu a údržbu venkovské zástavby a občanské vybavenosti, pořízení obecního majetku.
- Dotační titul 2 – zaměřující se na komplexní úpravu veřejných prostranství a zřizování, obnovu a údržbu veřejné zeleně.
- Dotační titul 3 – kterým lze hradit opravu, rekonstrukci a výstavbu veřejného osvětlení, opravu, rekonstrukci a výstavbu veřejného rozhlasu.
- Dotační titul 4 – zaměřující se na výstavbu, rekonstrukci a opravu místních komunikací, chodníků, parkovišť a odstavných ploch, dále na výstavbu, rekonstrukci a opravu cyklistických a pěších stezek.
- Dotační titul 5 – určený na zřízení sběrného místa nebo dvora.
- Dotační titul 6 – hradí projekty obcí, svazků obcí a MAS na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje a obnovy venkova.

---

⁴⁰Prezentace Jaroslavy Žákové z odboru životního prostředí a zemědělství krajského úřadu Pardubického kraje. Workshop na téma „Soutěž o nejlepší Program obnovy venkova“

- Dotační titul 7 – který je zaměřen na integrované projekty venkovských mikroregionů a zpracování strategií pro MAS.
- Dotační titul 8 – pomocí kterého lze hradit úroky z úvěru, který byl poskytnut na projekty k rozvoji infrastruktury k obnově občanské vybavenosti, a to například na radnice, ZŠ, MŠ, kulturní zařízení, hasičské zbrojnice, hřbitovy, zdravotnická zařízení, obytné budovy, obchodní vybavenost a služby. Dále k obnově, zřízení či rozšíření technické infrastruktury obcí a to hlavně na vodovodní sítě, kanalizace a čistírny odpadních vod, plynofikaci aj.
- Dotační titul 9 – dotace poskytnuté pro obchody nebo pro pojízdné prodejny.

Další důležitou činností, je realizace **Strategického plánu LEADER - „Návrat ke kořenům“**. Dokument je tvořen jednotlivými prioritními osami, které korespondují s Programem rozvoje venkova ČR pro období 2007-2013. Konkrétní podoba těchto os, tzv. fichí⁴¹, byla určena na základě identifikace problémů a potřeb železnohorského regionu. Pro již zmíněné období byly stanoveny tyto fiche:⁴²

- **Návrat ke kořenům** - na území se nachází mnoho původních staveb lidové architektury a významných památek, je tedy nutné zaměřit se na jejich ochranu a rozvoj kulturního dědictví venkova. V neposlední řadě je nutné posílení vztahu obyvatel k regionu.
- **Obnova venkova** - tato fiche vychází z poznatku špatného stavu technické infrastruktury, která nenabízí přijatelné podmínky pro život mladších obyvatel. Prioritou tedy je oprava komunikací a center obcí, které využívají občané venkova.
- **Živý venkov** - stav občanské vybavenosti území, odpovídá celorepublikovému průměru. Vyskytuje se zde potenciál pro služby cestovního ruchu, a proto je nutné zkvalitnit či rozšířit stavby občanské vybavenosti. Dalším cílem této osy je zmírnit odliv aktivních obyvatel do měst a zvýšit hospodářskou stabilitu regionu.
- **Poznání regionu** - touto fichí by mělo dojít k rozšíření atraktivit cestovního ruchu a turistiky. Krajina MAS ŽR je ideální pro pěší, cyklistické, hipoturistické a naučné trasy. Je tedy nutné u těchto tras upravit často nevyhovující značení a hlavně dovybavit např. odpočívadly, mapovými podklady apod.

---

⁴¹ FICHE = je stručný popis navržených opatření stanovených MAS v souladu se SPL. Fiche vymezuje oblast podpory pro konečné žadatele

⁴² Strategický plán Leader. „Návrat ke kořenům“. Místní akční skupina Železnohorský region, o.s. aktualizace 2011. s. 20.

- **Krajina krásnější** - v rámci tohoto opatření má docházet ke zlepšování stavů pastvin a modernizacím zemědělských podniků. To vše má přispět ke zvelebení rázu tradiční krajiny a tím k přímé podpoře cestovního ruchu v regionu.
- **Cestovní ruch** - pro navýšení počtu turistů, využívajících služby na území regionu, je nutné zvýšit počet ubytovacích kapacit a doprovodných služeb např. půjčoven sportovních potřeb či výstavba ploch pro sportovně rekreační využití. Tím dojde k rozvoji samotné obce, venkova a posílení kulturních tradic regionu.

MAS ŽR se v programovacím období 2007-2013 aktivně zapojilo do vyhlášení výzev v rámci SPL v roce 2009. Od té doby byla v každém roce vyhlášena jedna výzva pro žadatele o finanční příspěvek v rámci realizace Strategického plánu LEADER. V průběhu aktualizace SPL v roce 2011, byl aktualizován i finanční plán pro jednotlivé fiche. Aktualizovaný finanční plán obsahuje následující tabulka 5.

Tabulka 5: Rozvržení finančních prostředků v období 2009-2013 mezi fiche (v Kč)

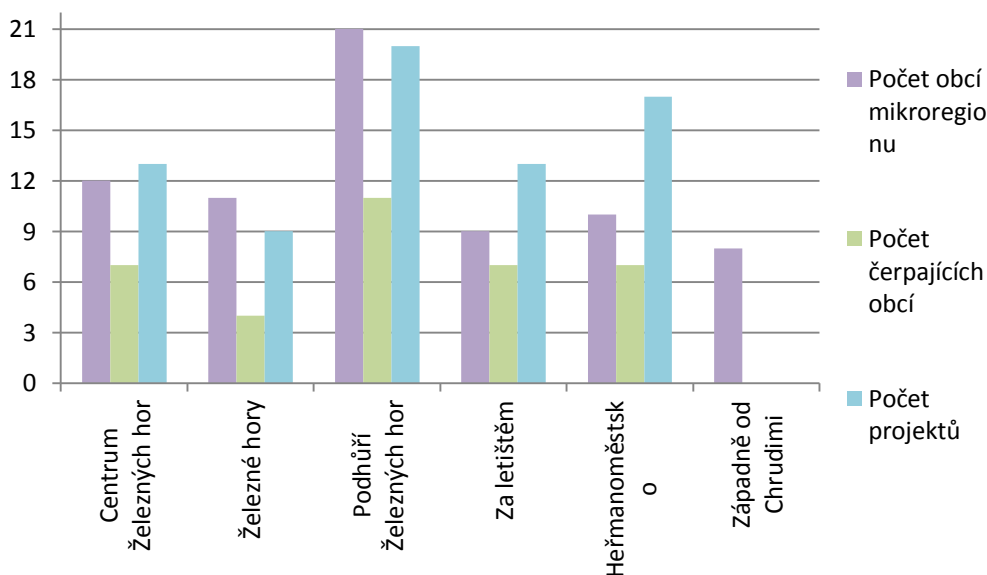
	Fiche č. 1	Fiche č. 2	Fiche č. 3	Fiche č. 4	Fiche č. 5	Fiche č. 6 (od r. 2011)	Administrace	Celkem
2009	771 801	2 145 951	774 731	0	0	0	348 238	4 040 721
2010	250 600	2 203 914	1 732 129	0	0	0	704 401	4 891 044
2011	700 000	1 320 000	1 200 741	430 000	430 000	432 000	953 325	5 466 066
2012	650 000	1 200 000	1 150 000	400 000	400 000	400 000	800 000	5 000 000
2013	650 000	1 200 000	1 150 000	400 000	400 000	400 000	800 000	5 000 000
Celkem	3 022 401	8 069 865	6 007 601	1 230 000	1 230 000	1 232 000	3 605 964	24 397 831

Zdroj: upraveno podle MAS ŽR Strategický plán LEADER

Jak již bylo zmíněno, území MAS ŽR se skládá ze šesti mikroregionů, přičemž poslední přistoupiší mikroregion „Západně od Chrudimi“ je členem od roku 2012.

Obrázek 4 znázorňuje mikroregiony na území MAS ŽR a počet obcí v každém mikroregionu. Dále je vyčíslen počet obcí, kterým byly schváleny projekty prostřednictvím SPL a počet schválených projektů v jednotlivých mikroregionech. Jsou zde zahrnuty i projekty, které po schválení nebyly vůbec realizovány nebo v jejich průběhu došlo k pochybení na straně žadatele a původně přislíbená dotace jim nemohla být proplacena. Je zřejmé, že v některých mikroregionech počet schválených projektů značně převyšuje počet dotčených obcí. Jde například o mikroregion Heřmanoměstsko, ve kterém byly finanční prostředky přislíbeny na realizaci projektů na území sedmi obcí, přičemž na území těchto sedmi obcí, bylo schváleno celkem 17 projektů. Poměr schválených projektů k celkovému

počtu obcí, je nejvyšší ze všech zmíněných, což dokládá tabulka 6. Na každou obec v tomto mikroregionu průměrně vychází více jak dva schválené projekty. Ve skutečnosti tento průměr zkresluje obec Heřmanův Městec, na jejímž území bylo schváleno celkem osm projektů, což je nejvíce ze všech mikroregionů. Nutno podotknout, že příjemcem dotací není jen obec Heřmanův Městec. Na území obce existuje několik zájmových sdružení, kterým byla tato dotace schválena, jmenovitě například: SDH Heřmanův Městec, ZO Českého zahrádkářského svazu, Automotoklub Heřmanův Městec aj. Na pomyslném druhém místě v úspěšnosti schválených projektů je obec Ronov n. Doubravou z mikroregionu Železné hory. Této obci byly schváleny za období 2009-2013 celkem čtyři žádosti o dotaci z SPL. Na druhou stranu, z tabulky 6 vyplývá, že tento mikroregion má nejnižší poměr schválených projektů na celkový počet obcí. Ve zkratce lze říci, že na předmětném území byla žádost schválena pouze čtyřem z 11 obcí. Nejpočetnější region, dle počtu obcí, se jmenuje Podhůří Železných hor. Na jeho území se nachází 21 obcí, kterým bylo schváleno k realizaci celkem 20 projektů. Ovšem z obrázku 4 je patrné, že v mikroregionu byla schválena dotace pouze na území 11 obcí. Lze tedy konstatovat, že na území Podhůří Železných hor se z 21 obcí, aktivně prosazuje v čerpání SPL zhruba polovina, přičemž z obrázku také vyplývá, že na území každé této aktivní obce byly schváleny téměř dva projekty. Ve skutečnosti byla některým obcím schválena pouze jedna žádost, jiným obcím byly schváleny již tři žádosti. Mezi tyto aktivnější obce patří Svinčany a Valy.

Obrázek 4: Schválené projekty v jednotlivých mikroregionech MAS ŽR za období 2009-2013

Zdroj: vlastní zpracování dle Seznam vybraných/nevybraných Žádostí o dotaci

Tabulka 6: Vyjádření schválených projektů v mikroregionech za období 2009-2013

	projekty/obce	poměr projektů na území čerpajících obcí	čerpající obce z mikroregionu (v %)
Centrum Železných hor	1,08	1,86	58
Železné hory	0,82	2,25	36
Podhůří Železných hor	0,95	1,82	52
Za letištěm	1,44	1,86	78
Heřmanoměstsko	1,70	2,43	70
Západně od Chrudimi	0,00	0,00	0
Celkem za mikroregiony	1,01	2,00	51

Zdroj: vlastní zpracování dle Seznam vybraných/nevybraných Žádostí o dotaci

Na základě tabulky 6 lze konstatovat, že mikroregiony efektivní ve schválení a čerpání dotací, mají poměr projekty/obce větší než jedna. Neefektivními mikroregiony v čerpání dotací z SPL MAS ŽR jsou protazím dva, a to mikroregion Podhůří Železných hor a mikroregion Železné hory, ve kterém prozatím žádalo o dotaci pouze 36 % obcí.

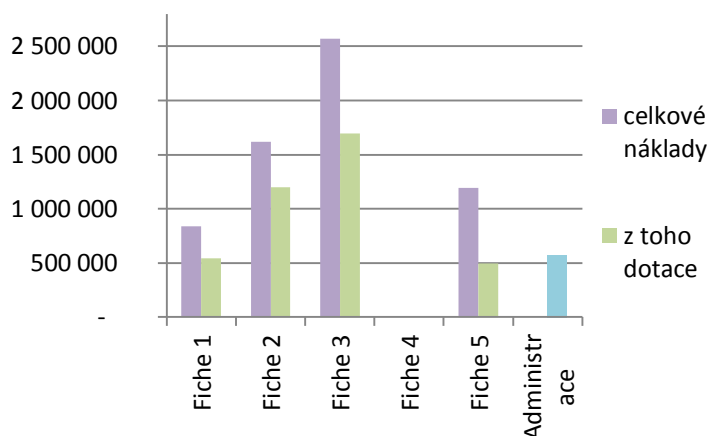
Jako ukázka typů projektů realizovaných v souladu se Strategickým plánem LEADER MAS ŽR, jsou uvedeny projekty z roku 2011, ve kterém bylo v rámci 3. výzvy k realizaci vybráno 14 schválených projektů. Jejich seznam obsahuje tabulka 7. Z uvedených projektů, však jeden nebyl vůbec realizován, a to projekt týkající se rekonstrukce hygienických zařízení areálu Konopáč. Administrace projektu byla ukončena na vlastní žádost žadatele z důvodu nedostatku finančních prostředků. Dále se vyskytl problém u projektu opravy zvonu ve zvonici, jejímž žadatelem byla Římskokatolická farnost Turkovice u Přelouče. Restaurátorské práce na zvonu sice proběhly, ale platba za vykonanou práci byla odeslána z bankovního účtu jiné farnosti. Farnost Turkovice při závěrečné kontrole však nedoložila dispoziční právo ani jiné potvrzení k bankovnímu účtu, z něhož byl projekt zaplacen. Na základě této skutečnosti SZIF ukončil realizaci projektu a dotaci neproplatil.

Tabulka 7: Seznam schválených projektů k realizaci v rámci 3. výzvy v roce 2011 SPL (v Kč)

<i>Žadatel</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Fiche</i>	<i>Celkové náklady</i>	<i>Z toho dotace</i>
Železnohorák, o. s.	Regenerace areálu Polánka pro volnočasové aktivity	3	653 866	450 000
Obec Dubany	Oprava střechy na obchodě a hasičské zbrojnici	3	741 710	441 000
SDH Heřmanův Městec	Rekonstrukce hygienického zařízení v hasičské zbrojnici	3	290 159	223 348
ČCE v Hradišti	Rekonstrukce historických varhan v evangelickém kostele v Hradišti	1	111 013	96 300
Římskokatolická farnost Turkovice	Oprava zvonu ve zvonici	1	112 800	101 520
Obec Mokošín	Dětské hřiště	3	460 613	264 600
Obec Klešice	Úprava veřejných ploch	3	515 631	386 622
Město Seč	Výměna oken na budově MŠ v Seči	3	423 151	317 350
Josef Hudec	Pořízení kolového traktoru	5	598 800	249 500
Automotoklub Heřmanův Městec	Rekonstrukce hygienických zařízení sportovně rekreačního areálu přírodního koupaliště Konopáč	6	460 000	276 000
Zemědělská a. s. Horní Bradlo	Nákup techniky pro služby obcím	5	595 800	248 250
Obec Čepí	Úprava plochy u Obecního úřadu v Čepí	2	574 233	430 674
Obec Ostřešany	Úprava veřejného prostranství	2	526 009	380 880
Město Ronov n. D.	Oprava kulturních památek, malých památek a úprava jejich okolí	1	729 114	449 100

Zdroj: upraveno podle Interní dokument MAS ŽR 3. výzva SPL

Celkové náklady, které byly proinvestovány ve 3. výzvě SPL jsou 6 220 099 Kč. Tato částka nezahrnuje již zmíněný nerealizovaný projekt žadatele Automotoklubu Heřmanův Městec a také neproplacenou realizaci projektu Římskokatolické farnosti Turkovice. Souhrn dotací z této sumy činí 3 937 624 Kč, což je zhruba 64%. Skutečné rozdělení finančních prostředků do jednotlivých fichí ilustruje obrázek 5.

Obrázek 5: Rozdělení finančních prostředků ve 3. výzvě SPL mezi jednotlivé fiche (v Kč)

Zdroj: upraveno podle Interní dokument MAS ŽR 3. výzva SPL

3.2 Financování MAS Železnohorský region, o. s.

Jak plyne z definice MAS, jedná se o neziskové organizace - občanská sdružení (od roku 2014 nově spolky). Jedním z principů financování neziskových organizací je vícezdrojové financování, jehož podstatou je nezávislost na jednom zdroji finančních prostředků. Příjmy MAS ŽR jsou tvořeny členskými příspěvky, dotacemi na provozní činnost z rozpočtu pardubického kraje či jiné účelové dotace a v neposlední řadě dotacemi z fondů EU na administraci projektů SPL. Náklady MAS ŽR, které vynaložili v letech 2011, 2012 a 2013 dokládá tabulka 8.

Tabulka 8: Náklady MAS ŽR za vybrané roky (v Kč)

Náklady	2011	2012	2013
I. Spotřebované nákupy celkem	306 369	778 270	562 014
z toho Spotřeba materiálu	291 369	773 270	562 014
II. Služby celkem	597 549	368 910	445 375
z toho Ostatní služby	537 414	300 049	356 811
III. Osobní náklady celkem	271 020	418 312	379 833
z toho Mzdové náklady	234 300	381 140	331 300
IV. Daně a poplatky celkem	300	100	200
V. Ostatní náklady celkem	7 052	5 241	3 507
VI. Odpisy, prodaný majetek...	0	0	0
VII. Poskytnuté příspěvky	8 667	7 000	25 000
VII. Daň z příjmů	0	0	0
Náklady celkem	1 190 957	1 577 833	1 415 929

Zdroj: upraveno podle Výroční zpráva MAS ŽR 2011-2013 a Výkaz zisku a ztráty za vybrané roky

Výnosy MAS ŽR jsou zpracovány v tabulce 9, ze které jasně plyne, že nejvyšší výnosovou položkou je součet provozních dotací, kam spadá i dotace z fondů EU, vztahující se k administraci projektů v rámci Strategického plánu LEADER. V roce 2012 MAS vybralo téměř dvojnásobnou částku členských příspěvků. Tento významný skok zapříčinilo přistoupení mikroregionu „Západně od Chrudimi“, který přispěl jednorázovou částkou 40 000 Kč. Tabulka obsahuje i hodnoty hospodářského výsledku za jednotlivé roky, z čehož vyplývá, že sdružení ve vybraných letech hospodařilo se ziskem, který následně reinvestovalo.

Tabulka 9: Výnosy MAS ŽR za vybrané roky (v Kč)

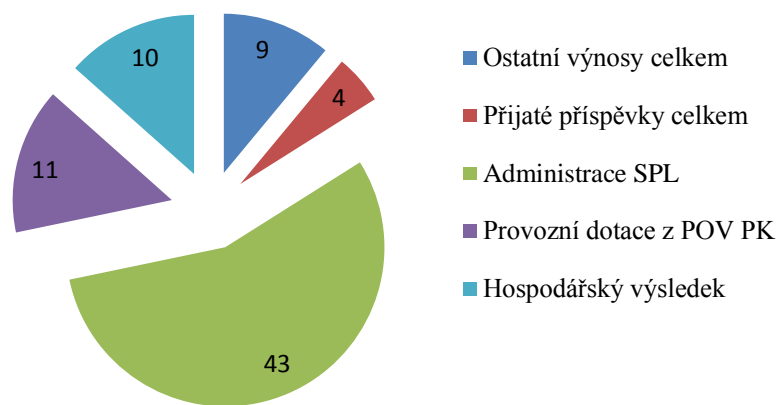
Výnosy	2011	2012	2013
I. Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	0	0	0
II. Změny stavu vnitroorgan. zásob celkem	0	0	0
III. Aktivace celkem	0	0	0
IV. Ostatní výnosy celkem	113 019	259 469	267 637
z toho Jiné ostatní výnosy	112 950	259 424	267 622
V. Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv	0	0	0
VI. Přijaté příspěvky celkem	51 600	105 900	81 500
z toho Přijaté členské příspěvky	51 600	105 900	81 500
VII. Provozní dotace celkem	1 163 982	1 457 994	1 246 726
z toho Administrace SPL	571 038	1 038 459	1 125 798
z toho provozní dotace z POV PK	152 286	147 714	100 000
Výnosy celkem	1 328 601	1 823 363	1 595 863
Hospodářský výsledek	137 644	245 530	179 933

Zdroj: upraveno podle Výroční zpráva MAS ŽR 2011-2013 a Výkaz zisku a ztráty za vybrané roky

Z tabulky 9 vyplývá, že MAS využívá ke svému financování tyto zdroje:

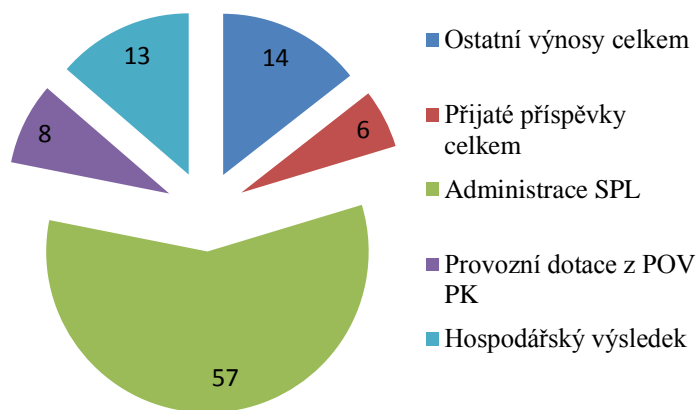
- členské příspěvky
- dotace na provoz z rozpočtu pardubického kraje
- dotace od SZIF na administraci Strategického plánu LEADER
- příspěvky na činnost z rozpočtů měst a obcí
- příspěvky na propagaci od podnikatelských subjektů
- příspěvky regionálních výrobců na značení a propagaci regionálních potravin

Procentuální vyjádření vybraných zdrojů na celkové sumě výnosů, včetně hospodářského výsledku znázorňují následující obrázky.

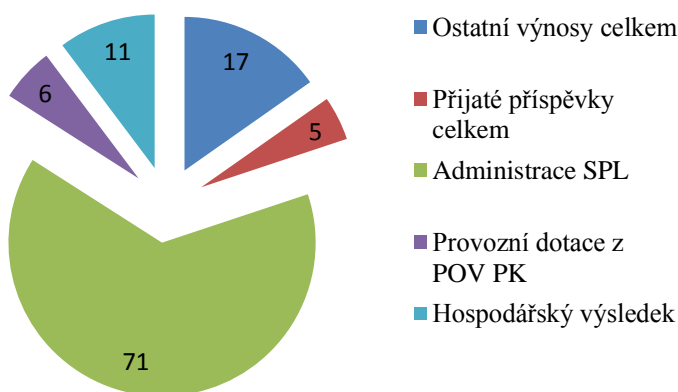
Obrázek 6: Rozložení výnosů v roce 2011 (v %)

Zdroj: upraveno podle Výroční zpráva MAS ŽR 2011-2013 a Výkaz zisku a ztráty za vybrané roky

Obrázek 7: Rozložení výnosů v roce 2012 (v %)

Zdroj: upraveno podle Výroční zpráva MAS ŽR 2011-2013 a Výkaz zisku a ztráty za vybrané roky

Obrázek 8: Rozložení výnosů v roce 2013 (v %)

Zdroj: upraveno podle Výroční zpráva MAS ŽR 2011-2013 a Výkaz zisku a ztráty za vybrané roky

Z obrázků 6, 7, a 8 je patrné stále se zvyšující procento výnosů určených na administraci SPL. Tyto prostředky nelze vztahovat pouze k realizaci jednotlivých projektů, ale jsou z nich

hrazeny všechny náklady spojené se Strategickým plánem LEADER např. mzdy pracovníků MAS ŽR podílejících se na realizaci SPL, náklady na poradenskou činnost a školení a v neposlední řadě kancelářské potřeby. MAS ŽR každoročně získá od SZIF finanční obnos určený na realizaci SPL. Roční alokovaná částka se skládá z pevné složky, finančního bonusu za počet obyvatel na území MAS a prémie MAS dle příslušné kategorie (zkušené MAS, nezkušené MAS, nepodpořené MAS). Z celkové sumy je určeno na administraci SPL v příslušném roce maximálně 20 %. Zbylá suma přísluší žadatelům o dotaci. Podle zjištěných informací od manažera MAS ŽR, Bc. Martina Písaře, je částka určená k administraci SPL natolik velká, že ji MAS ŽR zatím nikdy nevyčerpala celou. Tabulka 10 dokládá zvyšující se počet schválených projektů a neúměrně se zvyšující náklady na administraci jednoho projektu, ač v posledním roce tyto náklady mírně klesly.

Tabulka 10: Náklady na administraci jednoho projektu ve vybraných letech (v Kč)

	2011	2012	2013
Počet schválených projektů	14	16	19
Náklady na administraci 1 projektu	40 788	64 904	59 253

Zdroj: Vlastní zpracování

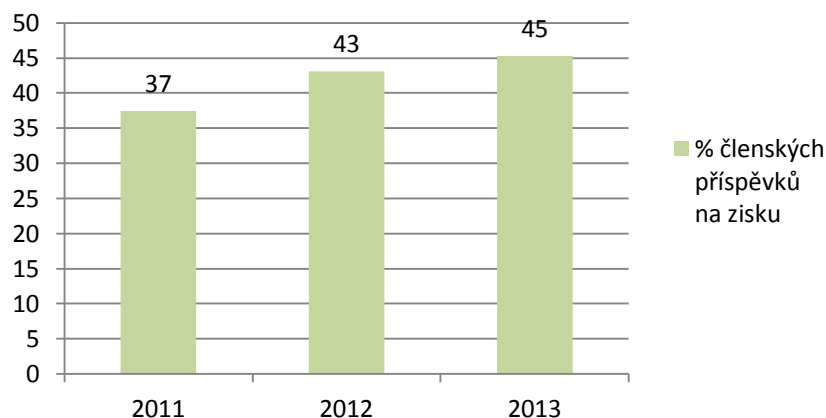
MAS je toho názoru, že raději podpoří více projektů nižší částkou, než aby podpořila méně akcí, zato finančně náročnějších. Tabulka 11 znázorňuje celkovou alokovanou částku v jednotlivých letech i průměrnou výši dotace pro jeden projekt. Ve zkoumaných letech vždy došlo k neschválení některých žádostí o dotaci, z důvodu vyčerpání celkové alokované částky.

Tabulka 11: Alokace finančních prostředků ve vybraných letech ve vztahu ke schváleným projektům

Rok	Počet projektů	Celková alokovaná částka (v Kč)	Průměrná alokovaná částka na 1 projekt (v Kč)
2011	14	4 500 711	321 479
2012	16	6 053 000	378 313
2013	19	6 645 867	349 782

Zdroj: upraveno dle Seznam vybraných/nevybraných Žádostí o dotaci

Obrázek 9 dokládá jasně se zvyšující podíl členských příspěvků na zisku organizace.

Obrázek 9: Podíl členských příspěvků na zisku (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě výše zjištěných výsledů, lze konstatovat, že MAS ŽR je efektivní v čerpání dotací na realizaci projektů v rámci SPL ŽR. Částka, jež byla k dispozici pro realizaci těchto projektů, byla vždy vyčerpána. Některé, hůře hodnocené projekty, tedy nemohly být realizovány v souladu s SPL ŽR. Naopak nevhodně se MAS chová při čerpání finančních prostředků na administraci SPL, což vyplývá ze stále se zvyšujícího podílu těchto prostředků na celkových výnosech.

Z výše uvedeného vyplývá, že činnost místní akční skupiny je ve většině případů financována z veřejných prostředků, jejichž využívání je třeba pečlivě sledovat a při rozhodování o jejich alokaci je třeba dbát vhodnými postupy na maximální efektivnost.

4 HODNOCENÍ PROJEKTŮ PROGRAMU MAS ŽR

V souladu s Programem rozvoje venkova ČR a Strategickým plánem LEADER je vedením místní akční skupiny Železnohorský region zpracována výzva pro žadatele o finanční příspěvek v rámci SPL. Tato výzva musí být schválena Státním zemědělským intervenčním fondem a až poté, je výzva zveřejněna na webových stránkách MAS ŽR a na úředních deskách obcí. Po zaregistrování jednotlivých žádostí probíhá jednak kontrola úplnosti žádosti a také administrativní kontrola, zahrnující kontrolu obsahu a správnosti. Projekty, které jsou z hlediska přijatelnosti MAS hodnoceny kladně, jsou předloženy výběrové komisi, která hodnotí jednotlivé projekty podle předem sestaveného manuálu. Tento manuál s nejdůležitějšími kritérii a jejich bodovým hodnocením obsahuje tabulka 12.

Tabulka 12: Preferenční kritéria pro hodnocení projektů

Bodovací kritérium podle přijatelnosti	Počet bodů dle fiche	Poznámka
Povinná preferenční kritéria stanovená SZIF		
Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa	5	5 bodů za vytvoření 1 pracovního místa
Uplatňování inovačních přístupů	10	Inovační principy zdůvodnit (např. snaha o kooperaci, spolupráci subjektů, zapojení mládeže)
Víceodvětvové navrhování a provádění projektů založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství	5	
Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let	5	Např. herní prvky pro děti, sportovní plochy pro mládež
Zaměření dopadů projektu na ženy	5	Např. prostory pro mladé matky, volnočas. aktivity žen
Preferenční kritéria stanovená MAS		
Realizace projektu v obci do 500 obyvatel	10	počet obyv. k 31.12. předcházejícího roku
Realizace projektu na území více obcí	5	nutno uvést kterých obcí se projekt týká
V rámci projektu je realizováno více aktivit	5	5 bodů za 3 a více aktivit
Projekt prokazatelně navazuje nebo rozvíjí již funkční provoz/aktivitu	5	např. po opravě objektu násl. jeho vybavení, po zřízení naučné stezky násl. osazení mobiliářem
Projekt je významným přínosem pro rozvoj většího území regionu	5	nutno brát v potaz celkový přínos pro region (zda výstupy mohou být užívány obyvateli z více obcí)
Žadatel doposud nerealizoval projekt ze SPL MAS ŽR	10	

Zdroj: upraveno podle Interní dokument MAS ŽR Manuál pro členy výběrové komise

V období 2009-2013 bylo vyhlášeno pět výzev a v rámci každé výzvy bylo realizováno 10 a více projektů. Před schválením projektu k realizaci, je u každého projektu hodnoceno několik kritérií. První část hodnotících kritérií stanovuje Státní zemědělský intervenční fond, který je zprostředkovatelem dotací z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Tato kritéria jsou sice označena jak povinná, avšak toto označení neznamená, že podmínkou schválení žádosti o dotaci je splnění všech těchto kritérií. Tato kritéria jsou povinně

zkoumána u jednotlivých žádostí o dotaci. V následujícím textu jsou blíže charakterizována povinná preferenční kritéria.

Vytvoření nového trvalého pracovního místa – 5 b. – Pracovní pozice není blíže specifikována, podmínkou však je, že místo má být na hlavní pracovní poměr a trvat alespoň po dobu udržitelnosti projektu. Jelikož MAS ŽR má výzvy nastaveny tak, že je poskytována dotace maximálně 450 000 Kč, tak žádný žadatel doposud nepodal žádost o spolufinancování projektu, jehož součástí by bylo vytvoření a udržení výše specifikovaného pracovního místa. Zaměstnanec pracující na nově vytvořené pozici by musel být placen buď z poskytnuté dotace (pokud by zaměstnanec pobíral minimální mzdu⁴³ po dobu udržitelnosti projektu, tj. 5 let, bylo by mu vyplaceno 510 000 Kč, což je částka čisté mzdy bez sociálního a zdravotního pojistného) nebo z finančních prostředků žadatele. V případě, že žadatelé chtějí realizovat projekt, jehož součástí je vytvoření nového trvalého pracovního místa, často žádají o spolufinancování z jiných fondů, ze kterých jim může být poskytnut větší finanční obnos. Příkladem takových fondů mohou být regionální operační programy pro územní jednotky NUTS II. Zde se tedy kritérium vytvoření nového trvalého pracovního místa jeví jako neopodstatněné.

Uplatňování inovačních přístupů – 10 b. – Slovo inovace je v posledních pár letech velice často skloňováno. V tomto případě se jedná o uplatnění nových přístupů při realizaci projektu. V Manuálu pro hodnotitele jsou zmíněny inovační přístupy jako snaha prosazování principu kooperace, spolupráce subjektů při realizaci akcí většího rozsahu, zvýšení vzájemné provázanosti jednotlivých projektů, společné využití výsledků projektu formou vzdělávacích aktivit či zapojení mládeže do přípravy projektů. Pravděpodobně i pro velkou módnost slova inovace, je kritérium ohodnoceno deseti body. Při podrobnějším rozebrání zmíněných inovačních přístupů se však ukazuje, že prosazování principu kooperace a spolupráce subjektů při realizaci akcí většího rozsahu se z laického pohledu zdá být jedna a ta samá věc. Dle mínění autorky práce, však na principu kooperace není nic inovativního. Fakt, že díky dělbě práce a vzájemné spolupráci lze dosáhnout lepších výsledků, je známý již několik desítek let. Co se zapojení mládeže do přípravy projektů týče, autorka práce toto kritérium vidí jako inovativní a velice přínosné. Mládež je však nutno blíže specifikovat. Pokud jde o studenty, kteří budou spolupracovat na přípravě projektu po administrativní stránce, lze to opravdu považovat za inovativní přístup. Studenti mají možnost získat praxi, což jim pomůže při vstupu na trh práce.

---

⁴³ Minimální mzda k 1. dubnu 2014 je 8 500 Kč.

Víceodvětvové navrhování a provádění projektů založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství – 5 b. – Myšlenka spolupráce mezi subjekty pochází již ze základních principů metody LEADER. Konkrétně jde o spolupráci subjektů při realizaci projektu nebo v průběhu doby životnosti projektu. Tato spolupráce je stvrzena deklarací o spolupráci a v praxi se jedná například o spolupráci se sborem dobrovolných hasičů (SDH), s místními subjekty, které díky realizaci projektu získají pozitivní externalitu.

Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30-ti let – 5 b. – Tímto preferenčním kritériem je zdůrazňována snaha o „přetvoření“ typického venkovského prostředí na modernější venkov tak, aby prostředí bylo atraktivní pro mladé rodiny s dětmi a zabránilo se tak jejich odstěhování do větších měst. Právě mladí lidé mají velký potenciál pro rozvoj obce. Čím víc trvale žijících mladých obyvatel, tím větší pravděpodobnost narození dětí. S tím se pojí potřeba MŠ v obci popř. v blízké okolní obci a také atraktivita pro využití volného času dětí a mládeže. Jde například o vybudování dětských hřišť s průlezkami a jinými herními prvky, různá sportoviště a jiné plochy pro volnočasové vyžití mládeže. Vytvoření míst pro trávení volného času mládeže částečně působí jako prevence proti škodlivým vlivům moderního života, (alkoholismus, závislost na cigaretách, drogová závislost aj.).

Zaměření dopadů projektu na ženy – 5b. – U tohoto kritéria se předpokládá vytvoření zázemí pro trávení volného času mladých matek s dětmi, či vytvoření prostor pro volnočasové aktivity žen. Prozatím žádný z realizovaných projektů nebyl nastaven tak, aby měl přímý dopad primárně na ženy. Doposud realizované projekty, ve kterých bylo kritérium považováno za relevantní jsou např. vybudování dětského hřiště, vybavení mateřské školky, oprava chodníku vedoucího kolem mateřské školky či revitalizace sportovně rekreačního areálu. U výše zmíněných projektů se předpokládá, že děti bude doprovázet matka a proto dochází k akceptaci kritéria. V posledních letech je však stále více populární rovnost pohlaví. Zvýšil se počet mužů, kteří se starají o malé děti a pobírají rodičovský příspěvek, zatímco matka dítěte pracuje. Právě proto nelze jednoznačně určit, že např. projekt opravy chodníku vedoucího kolem mateřské školky či vybudování dětského hřiště, bude mít dopad na ženy. Tento dopad se spíše předpokládá a bylo by tedy vhodnější upravit preferenční kritérium. Lze zohlednit přímý dopad projektu na ženy a ohodnotit ho pěti body. Mezi projekty s přímým dopadem na ženy by patřily například: prostory pro volnočasové aktivity žen, předporodní kurzy, pohybové aktivity pro těhotné ženy, projekty zlepšující postavení žen na trhu práce aj. Projekty s nepřímým dopadem na ženy by byly ohodnoceny třemi body a do této skupiny by

patřily výše zmíněné projekty jako vybudování dětského hřiště nebo oprava chodníku před mateřskou školou.

Kromě povinných preferenčních kritérií stanovených SZIF, jsou u jednotlivých žádostí posuzována také kritéria, která si stanovuje každá MAS samostatně. Tato kritéria musí být schválena valnou hromadou. U MAS ŽR jde o následující kritéria:

Realizace projektu v obci do 500 obyvatel – 10 b. – Jak již název Program rozvoje venkova napovídá, finanční prostředky přerozdělené v jednotlivých výzvách, jsou určeny hlavně malým obcím - vesnicím. Příznivě tomu napomáhá preferenční kritérium, které hodnotí deseti body projekt, který je realizován v obci s maximálně 500 obyvateli. Pro akceptovatelnost kritéria, musí být žadatelem o dotaci obec splňující výše zmíněné kritérium nebo subjekt sídlící v této obci.

Realizace projektu na území více obcí – 5b. – Projektem, jehož předmět realizace se rozkládá území více obcí, může být např. cyklostezka. Při realizaci tohoto typu projektu se může stát, že jednou ze zapojených obcí je menší obec s maximálně 500 obyvateli. Pro akceptaci kritéria počtu obyvatel však musí být žadatelem právě obec s maximálně 500 obyvateli. Jelikož projekt bude přínosný i pro zmíněnou menší obec, bylo vyhodnější zvolit způsob pro rozdělení bodů např. váhy.

V rámci projektu je realizováno více aktivit – 5b./tři a více aktivit – V manuálu jsou aktivity popsány u každé fiche zvlášť tak, aby bylo jasné, co lze v jednotlivých oblastech uznat. Aktivity, tak jak jsou popsány v Manuálu pro hodnotitele, obsahuje příloha D. Díky tomuto kritériu jsou žadatelé nuceni o projektu přemýšlet ve větším měřítku tak, že výstup projektu je komplexnější. Dojde například nejen k opravě chodníku, ale zároveň je vysazena zeleň v přilehlém parku, kolem kterého chodník vede. V parku jsou umístěny lavičky a další aktivitou může být nákup techniky na údržbu veřejné zeleně. Bodové hodnocení i minimální hranice příslušných aktivit se tedy zdá být vhodně stanovena, neboť i aktivity, které lze zahrnout jsou upraveny tak, že jen málo který projekt by mohl k hlavnímu plánu obnovy venkova zahrnout ještě pět aktivit navíc.

Projekt prokazatelně navazuje nebo rozvíjí již funkční provoz/aktivitu – 5 b. – Je přínosné, když na sebe jednotlivé projekty navazují a tím dochází k širšímu využití. Proto se bodové ohodnocení návaznosti jednotlivých projektů jeví jako vhodně stanovené preferenční hledisko. Po bližší analýze bylo zjištěno, že v projektech realizovaných v rámci posledních tří výzev (3., 4. a 5. výzva) je toto kritérium akceptováno u všech schválených projektů

s výjimkou jednoho jediného projektu.⁴⁴ Projekty se většinou zaměřují na opravy, úpravy a rekonstrukce. Zde se návaznost na funkční aktivitu předpokládá. Ovšem kritérium je akceptováno i u projektů, jejímž hlavním cílem je nákup strojů například pořízení traktoru nebo stroje na údržbu travních porostů. Z důvodu téměř pravidelné akceptace tohoto kritéria při výběru projektů k realizaci by autorka práce kritérium poupravila tak, že stávající provoz či aktivita nesmí být starší 10-ti let. Podle autorčina názoru kritérium ve stávající podobě slouží jako tzv. záchytný bod pro získání pěti bodů.

Projekt je významným přínosem pro rozvoj většího území regionu – 5 b. – Je nutno brát v potaz, zda výstupy projektu budou využívány obyvateli či návštěvníky z jiných obcí. Posuzuje se tedy, na jak velkou část regionu bude mít projekt vliv (na kolik obcí bude mít vliv), jaká bude frekvence využití projektu a popř. zda již podobná služba v regionu existuje (tento bod se posuzuje především u rozhleden, naučných stezek apod.). Posouzení vlivu projektu na region je čistě na subjektivním hodnocení člena výběrové komise. Při posuzování přínosu pro větší oblast regionu, by bylo vhodnější zavést nějakou objektivní metodu. U projektů typu vybudování rozhledny či doplňkových atraktivit lze použít dotazníkové šetření a posuzovat ochotu občanů platit (WTP) a ochotu občanů přijímat kompenzace (WTA). Na základě výsledků dotazníkového šetření by bylo možné posoudit zájem občanů na území MAS o realizaci předmětného projektu. U projektů týkajících se rekonstrukce MŠ či jejího vybavení, lze posuzovat počet dětí, které jsou do školky dopravovány z okolních obcí. U dětských hřišť či sportovišť by také bylo vhodné vyčíslit počet potenciálních uživatelů tohoto hřiště přímo z obce a následně pokud je v obci MŠ či ZŠ, která by hřiště mohla využívat, vyčíslit počet „přespolních“ uživatelů. Poté by bylo vhodné stanovit poměr uživatelů z okolních obcí k uživatelům z obce, ve které bude projekt vybudován. Pokud by tento poměr byl větší jak 0,5, lze mluvit o významném přínosu pro region.

Žadatel doposud nerealizoval projekt z SPL MAS ŽR – 10b. – Kritérium přidělující bodový zisk žadateli, který ještě nerealizoval projekt z SPL MAS ŽR se snaží zvýhodnit nové žadatele a dát jim šanci využít prostředky z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Avšak zvýhodnění žadatele deseti body, se může jevit jako přehnané. Dle autorky práce by zde byla vhodná nižší bodová hranice, a to zhruba 3 body. V praxi by se mohly vyskytnout dva téměř podobné projekty, kdy jedním žadatelem by byla větší obec, která již v minulosti peníze z programu SPL MAS ŽR čerpala a její projekt by mohl být mnohem frekventovaněji využíván. Tento žadatel by byl poražen novým žadatelem, jehož projekt by nebyl natolik využíván. K prohře by došlo právě na základě deseti bodové hranice.

---

⁴⁴ S výjimkou jednoho projektu v rámci 4. výzvy s názvem Ekostezka Země rytíře Sekolika v obci Jedousov

4.1 Proces schválení projektu a typy kontrol⁴⁵

Při zasedání výběrové komise, která se skládá z pěti členů, si každý člen vylosuje projektovou žádost, kterou hodnotí. Podle počtu projektových žádostí si každý losuje počet tak, aby každý projekt byl hodnocen dvěma hodnotiteli. Pokud si hodnotitel vylosuje žádost, kterou již hodnotil či by k dané žádosti mohl být podjatý, musí tuto skutečnost oznámit manažerovi a poté si losuje další žádost. Členové komise hodnotí projekty pouze na základě informací, které jsou uvedené v žádosti a v jejích přílohách. Každý projekt je tedy posouzen dvěma nezávislými hodnotiteli, kteří při hodnocení vyplní manuál obsahující preferenční kritéria viz tabulka 12. Pověřený pracovník poté překontroluje bodové součty a ke každému projektu vypočítá aritmetický průměr obou hodnocení dané projektové žádosti. Na základě těchto hodnot jsou projekty seřazeny sestupně od nejlépe hodnoceného k nejhůře hodnocenému projektu. Konečné schválení projektů k realizaci provede představenstvo MAS podle počtu získaných bodů a podle finančních prostředků, které jsou určeny k přerozdělení v rámci dané výzvy. Při rozhodování o schválení projektové žádosti, je nutno dodržet tyto zásady:⁴⁶

- K financování má být doporučen nejlépe bodovaný projekt z každé fiche,
- Následně jsou podpořeny projekty, které získaly další nejvyšší bodové hodnocení, a to až do vyčerpání finančních prostředků,
- V případě shodného počtu bodů u více jak jedné žádosti, je rozhodující datum a čas podání žádosti.

Projektové žádosti schválené představenstvem, jsou následně zaregistrovány na regionálním odboru SZIF, kde žadatel také podepisuje Dohodu o poskytnutí dotace. Před zahájením realizace vybraného projektu, je nutné u příjemce dotace provést namátkovou **kontrolu na místě, tzv. „ex-ante“**. Tato kontrola se zaměřuje především na to, zda investiční akce doposud nebyla zahájena, pokud již zahájena byla, kontroluje se, zda stavební část této akce splňuje podmínky stanovené ve smlouvě o poskytnutí dotace. Poslední důležitou částí kontroly „ex-ante“, je kontrola oddělené účetní evidence, což slouží k průkaznějšímu dokládání nákladů spojených s realizací projektu. MAS dohlíží na řádné plnění realizace projektu a dokončení projektu podle předem stanoveného harmonogramu. Povinností příjemce dotace je, pravidelně informovat MAS ŽR o postupu realizace projektu. V rámci hodnocení projektu je sledováno plnění časového harmonogramu a výstupy projektu.

---

⁴⁵ Zpracování na základě Strategický plán LEADER MAS ŽR

⁴⁶ Strategický plán LEADERMAS ŽR

Monitorovací kritéria jsou ověřována namátkovými kontrolami na místě realizace projektu, a to jak při jeho zahájení tak při ukončení realizace projektu. Tyto namátkové kontroly jsou dokladovány fotodokumentací. Dalším monitorovacím kritériem je evidence Hlášení o změnách. Po dokončení projektu je provedena namátková **kontrola na místě „ex-post“**, jejímž předmětem je:

- Trvání dosažených výsledků (např. počet pracovních míst)
- Existence a vlastnictví pořízeného majetku z dotace
- Podíl vlastních zdrojů na financování – kontrola všech dotací, které žadatel čerpal a posouzení možných vlastních i cizích zdrojů k financování projektu.
- Soulad skutečnosti s fakturací

Této závěrečné kontroly se účastní jak zástupce MAS a příjemce dotace, tak zástupce SZIF. Opět je pořízena fotodokumentace, která je součástí zprávy o kontrole, kterou vypracovává zástupce SZIF a na jejímž základě je poté provedeno „odsouhlasení platby“ a projekt je definitivně ukončen. Od té doby však běží tzv. doba udržitelnosti projektu (stanovena na pět let), po kterou provádí vždy jednou ročně namátkové kontroly pracovník MAS.

Samotná MAS má seznam vlastních monitorovacích indikátorů, kam spadají dokončené projekty, ale i probíhající projekty tzv. předpokládané hodnoty. Do těchto indikátorů patří:

- Počet studií, kulturních památek či výstavních expozic
- Plocha obnovených veřejných prostranství
- Počet opravených či vybudovaných zázemí pro občanskou vybavenost a služby, vč. aktivit v CR
- Počet opravených či vybudovaných provozoven
- Počet opravených či vybudovaných stezek

Ke zhodnocení efektivnosti projektů programu MAS byly vybrány tři podobné projekty, které byly schváleny ve 4. výzvě MAS ŽR a realizace těchto projektů proběhla v roce 2013. Každý z vybraných projektů spadá do fiche 2 – Obnova venkova, zabývající se především zlepšením stavu technické infrastruktury, opravy komunikací a center obcí.

4.2 Projekt A – Oprava komunikace, chodníku včetně výsadby zeleně v obci Bezděkov

Obec Bezděkov je členem svazku obcí s názvem Podhůří Železných hor. Počet obyvatel obce k 31. 12. 2011⁴⁷ byl 296⁴⁸ osob. Obec podala žádost o spolufinancování projektu, jehož cílem byla oprava komunikace v rozsahu 730 m² (tj., úsek silnice o délce 164 m), dále oprava 78 m² chodníku (tj. délka 59 m) a v neposlední řadě byla součástí projektu také výsadba čtyř stromů.

Při hodnocení projektu dvěma nezávislými členy komise, získal od každého člena shodně 30 bodů, a to v těchto kritériích přijatelnosti:

- **Uplatňování inovačních přístupů** – 10 b. – Toto kritérium je zde odůvodněno tím, že dojde ke zvýšení vzájemné provázanosti jednotlivých projektů.
- **Realizace projektu v obci do 500 obyvatel** – 10 b. – 296 obyvatel k 31.12.2011.
- **V rámci projektu je realizováno více aktivit** – 5 b. - Součástí projektu je nejen oprava komunikace, ale jako další aktivita je započítána oprava chodníku. Třetí aktivitou, důležitou pro splnění tohoto kritéria, splňuje závazek výsadby zeleně.
- **Projekt prokazatelně navazuje nebo rozvíjí již funkční provoz/aktivitu** – 5 b. – Kritérium je zahrnuto oprávněně, protože výsadba zeleně je plánována v klidové části obce, která byla vytvořena v rámci 2. výzvy SPL MAS ŽR, díky které byl realizován projekt s názvem Regenerace centra obce Bezděkov.

Při žádosti o dotaci byla celková cena projektu vyčíslena na celkovou částku 639 600 Kč. MAS ŽR stanovila maximální výši způsobilých výdajů⁴⁹ na 500 000 Kč. Dotace je poskytována ve výši 90 % způsobilých výdajů, přičemž z fondů EU je hrazeno 80 % dotace a zbylých 20 % finančních prostředků je poskytováno z národních zdrojů.

---

⁴⁷Důležité datum pro kritérium přijatelnosti

⁴⁸Další potřebné materiály: Počet obyvatel k 1.1.2012. *MAS Železnohorský region* [online]. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=6938&menu=4527>

⁴⁹Způsobilé výdaje označují částku, na kterou může být poskytnuta dotace. Dle Ministerstva zemědělství ČR způsobilým výdajem není pořízení použitého movitého majetku, nákup zemědělských práv, zemědělské investice typu nákup zvířat, nákup jednoletých rostlin a jejich výsadba, DPH, úroky z půjček a výměna investice nepředstavující zhodnocení.

Tabulka 13: Výše podpory poskytnutá projektu A (v Kč)

Výdaje projektu	Plán	Skutečnost
Celkové výdaje	639 600	514 681
nezpůsobilé výdaje	139 600	89 325
způsobilé výdaje	500 000	425 356
Dotace celkem	450 000	382 821
Příspěvek EU	360 000	306 257
Příspěvek z národních zdrojů	90 000	76 564

Zdroj: upraveno podle Žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova

V průběhu realizace projektu došlo k výraznému snížení skutečných výdajů oproti plánovaným výdajům. V žádosti o dotaci byla z důvodu nadlimitu způsobilých výdajů uvedena část chodníku v nezpůsobilých výdajích, avšak díky snížení celkové částky realizace, obec požádala SZIF o přesunutí částky za nadlimit chodníku do způsobilých výdajů. Díky snížení výdajů se snížila i výše poskytnuté dotace. Tabulka 13 obsahuje rozdělení výdajů do výše zmíněných skupin, a to jak s plánovanými tak skutečnými hodnotami.

Tabulka 14: Projekt A - vyčíslení oprav na 1 m² (v Kč)

Položka	Plán	Skutečnost
Cena celkem	639 600	514 681
Částka vynaložená na chodník a silnici (bez DPH)	516 000	408 688
Výsadba zeleně - 4 stromy	17 000	16 668
Silnice - 730 m ² (bez DPH)	390 000	295 164
1 m ² silnice (bez DPH)	534	404
Náklady na 1 m ² silnice - EU	373	303
Náklady na 1 m ² silnice - národní zdroje	93	76
Náklady na 1 m ² silnice - doplatek obce	68	26
Chodník - 78 m ² (bez DPH)	126 000	113 524
1 m ² chodníku (bez DPH)	1 615	1 455
Náklady na 1 m ² chodníku - EU	1 127	1 091
Náklady na 1 m ² chodníku - národní zdroje	282	273
Náklady na 1 m ² chodníku - doplatek obce	207	92

Zdroj: vlastní zpracování dle Žádosti o dotaci z programu Rozvoje venkova

V tabulce 14 je vyčíslena plánovaná a skutečná cena opravy komunikace i chodníku, a to na 1 m². Jsou zde obsaženy i poměrné částky, kterými se jednotlivé finanční zdroje podílejí na financování 1 m² opravené komunikace i chodníku. Při opravě komunikace byl původní povrch vyfrézován a poté byl položen nový povrch z asfaltové směsi, a to ve dvou vrstvách. Oprava chodníku probíhala rozebráním stávajícího chodníku a vytvořením nového chodníku

s povrchem ze zámkové dlažby. Součástí projektu bylo také vysázení čtyř vzrostlejších stromů, a to jedné sakury, jednoho javoru a dvou jeřábů.

Při administrativní části kontroly ex-post byly prověřeny faktury, označování dokladů, financování z jednoho zdroje i vlastnické vztahy. Při fyzické kontrole projektu se ověřovalo, zda je chodník tvořen zámkovou dlažbou, zda byla provedena oprava komunikace položením novou vrstvou asfaltového povrchu. Kontrole podléhala také výměra opravené silnice i chodníku a v neposlední řadě bylo zkontrolováno, zda došlo k vysázení právě těch typů stromů, ke kterým se žadatel zavázal v žádosti o dotaci. Dle záznamů ex-post kontroly na místě realizace projektu nebyly shledány žádné nedostatky.

4.3 Projekt B- Rekonstrukce chodníku a výsadba zeleně v obci Svojšice

Stejně jako obec Bezděkov, tak i obec Svojšice je členem svazku obcí Podhůří Železných hor. K 31. 12. 2011 bylo v této obci registrováno 248⁵⁰ trvale žijících obyvatel. Díky projektu došlo k opravě chodníku k pomníku obětem 1. světové války, a to v rozsahu 20 m². Dále byl opraven přilehlý chodník, tj. 270 m², bylo vysázeno 40 keřů kolem zvoničky a zakoupena sekačka na údržbu obecní zeleně. Dva nezávislí členové výběrové komise spatřovali v projektu tato preferenční kritéria:

- **Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty...** - 5 b. – Součinnost je doložena deklarací o spolupráci obce Svojšice a místním SDH, které se zavázalo pomoci při výsadbě zeleně a jejím zalévání.
- **Realizace projektu v obci do 500 obyvatel** – 10 b. - k 31.12.2011 bylo v obci 248 trvale žijících obyvatel.
- **V rámci projektu je realizováno více aktivit** – 5 b. za 3 a více aktivit – Projektem došlo k opravě chodníku, dále byla vysázena zeleň a jako poslední aktivita, která je započítána do tohoto kritéria, je nákup techniky na údržbu zeleně - sekačky.
- **Projekt prokazatelně navazuje nebo rozvíjí funkční provoz/aktivitu** – 5 b. – Žadatel toto kritérium odůvodnil tím, že v rámci projektu dojde k opravě stávajícího chodníku.
- **Zadavatel dosud nerealizoval projekt ze SPL MAS ŽR** – 10 b. – Tento projekt je žadatelova první akce v SPL MAS ŽR.

---

⁵⁰ Další potřebné materiály: Počet obyvatel k 1.1.2012. *MAS Železnohorský region* [online]. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=6938&menu=4527>

Při hodnocení projektu se hodnotitelé neshodli pouze v jednom preferenčním kritériu, a to v předposledním zmíněném – projekt navazuje či rozvíjí funkční provoz. Jak bylo v této práci již zmíněno, toto kritérium často působí jako takové jisté kritérium pro získání pěti bodů. Autorka práce se přiklání k názoru hodnotitele, který zde toto kritérium nezahrnul. Žádost od jednoho hodnotitele tedy získala 35 bodů a od druhého 30 bodů, z čehož plyne hodnota aritmetického průměru relevantní pro závěrečný výběr žádostí ke schválení 32,5.

Tabulka 15: Výše podpory poskytnutá projektu B (v Kč)

Výdaje projektu	Plán	Skutečnost
Celkové výdaje	566 160	566 924
nezpůsobilé výdaje	94 360	98 392
způsobilé výdaje	471 800	468 532
Dotace celkem	424 620	421 678
Příspěvek EU	339 696	337 342
Příspěvek z národních zdrojů	84 924	84 336

Zdroj: upraveno podle Žádost o dotaci z Programu rozvoje venkova

Cena projektu byla kalkulována na celkovou částku 566 160 Kč. Ve skutečnosti se projekt prodražil o 764 Kč. Žadateli bylo přislíbeno k proplacení 90 % způsobilých výdajů, z čehož se na financování z 80 % podílí EU a z 20 % fondy ČR. Jednotlivé plánované částky při žádosti o dotaci a skutečné částky obsahuje tabulka 15.

Tabulka 16 obsahuje náklady na 1 m² kratšího úseku chodníku vedoucího k pomníku, i náklady na delší úsek přilehlého chodníku. U obou těchto chodníků, je vyčíslena příspěvku z jednotlivých zdrojů na 1 m², a to jak předběžná cena podle žádosti o dotaci, tak skutečná cena. Nutno podotknout, že nový povrch obou chodníků je tvořen zámkovou dlažbou.

Tabulka 16: Projekt B – vyčíslení oprav na 1 m² (v Kč)

Položka	Plán	Skutečnost
Cena celkem	566 160	566 924
Technika na údržbu zeleně - sekačka (bez DPH)	10 800	10 800
Výsadba zeleně - 40 ks keřů (bez DPH)	9 000	11 261
Oprava chodníku - 270 m ² (bez DPH)	420 000	422 665
1 m ² (bez DPH)	1 556	1 565
Náklady na 1 m ² chodníku - EU	1 169	1 183
Náklady na 1 m ² chodníku - národní zdroje	292	296
Náklady na 1 m ² chodníku - doplatek obce	94	87
Oprava chodníku - 20 m ² (bez DPH)	32 000	23 806
1 m ² (bez DPH)	1 600	1 190
Náklady na 1 m ² chodníku - EU	1 202	899
Náklady na 1 m ² chodníku - národní zdroje	301	225
Náklady na 1 m ² chodníku - doplatek obce	97	66

Zdroj: vlastní zpracování dle Žádosti o dotaci z programu rozvoje venkova

Při ex-post kontrole byla zkontrolována žádost o proplácení finančních prostředků (soupiska, faktura, doklad o úhradě a doklady o vedení účtů). Prověřeny byly i smlouvy o dílo, následně ceny stavebních prací dle ceníku společnosti RTS, a. s. Brno. Kontrolou prošlo také namátkové zaúčtování jednotlivých účetních operací, vlastnické zdroje a bylo prověřeno financování projektu z jednoho zdroje. Při fyzické kontrole byla zkontrolována zakoupená technika na údržbu obecní zeleně, výsadba 40-ti keřů a zrekonstruované chodníky i s odpovídající výměrou. Při kontrole bylo zjištěno, že projekt zasahuje částečně i na pozemek, který nebyl uveden v žádosti o dotaci. Tento nedostatek byl vysvětlen a nebylo nutné uložit žadateli žádnou sankci.

4.4 Projekt C- Oprava chodníků v ulici Barákova v Heřmanově Městci

Jak již název města Heřmanův Městec napovídá, je součástí svazku obcí Heřmanoměstsko. K 31. 12. 2011 zde bylo evidováno 4 875⁵¹ obyvatel. Tímto projektem došlo k opravě a výstavbě chodníků v celkové délce 255 m (celková výměra 510 m²). Nový povrch chodníků tvoří zámková dlažba. U kostelíku Panny Marie, kolem něhož chodník vede, byla zabudována jedna lavička a vysázeno zhruba 80 ks hortenzií. Protože se dva hodnotitelé

⁵¹Další potřebné materiály: Počet obyvatel k 1.1.2012. *MAS Železnohorský region* [online]. [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=6938&menu=4527>

lišili bodovým hodnocením o více jak 20 %, bylo nutné posouzení projektu ještě třetím hodnotitelem. Projekt získal body za tato kritéria:

- **Uplatňování inovačních přístupů** – 10 b. – Všichni tři hodnotitelé se shodli na tom, že inovativním přístupem je instalování bezpečnostních prvků u východu z MŠ a rodičovského centra Radovánek. Projektem dojde také ke zvýšení vzájemné provázanosti jednotlivých projektů.
- **Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství** – 5 b. – Součinnost je doložena deklarací o spolupráci obce Heřmanův Městec, místní MŠ a rodičovským centrem Radovánek. Při opravě chodníku budou zabudovány bezpečnostní prvky u MŠ a centra Radovánek, z čehož plyne pozitivní přelévací efekt pro tyto dva subjekty.
- **Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30-ti let** – 5 b. – Toto kritérium nepovažoval za relevantní druhý hodnotitel. Hodnotitelé, kteří toto kritérium akceptují, souhlasí s názorem, že realizací projektu dojde ke zvýšení bezpečnosti dětí docházejících do MŠ a na dětské hřiště.
- **V rámci projektu je realizováno více aktivit** – 5 b. – Jelikož realizací projektu dojde k opravě chodníku, dále bude instalována lavička a v neposlední řadě budou vysázeny hortenzie v blízkosti přilehlého kostelíku, je kritérium realizace více aktivit splněno.
- **Projekt prokazatelně navazuje nebo rozvíjí funkční provoz/aktivitu** – 5 b. – Toto kritérium je zdůvodněno pouze existencí stávajícího chodníku. Podle autorky práce je zdůvodnění tohoto kritéria nedostatečné, stejně jako u projektu B.
- **Projekt je významným přínosem pro rozvoj většího území regionu** – 5 b. – Díky realizaci projektu dojde ke zvýšení bezpečnosti dětí navštěvujících MŠ, rodičovské centrum Radovánek a blízké dětské hřiště. Jelikož se předpokládá, že tato místa navštěvují děti z okolních vesnic, má zvýšení bezpečnosti vliv na větší území regionu. Na tomto kritériu se shodl první a třetí hodnotitel. Druhý hodnotitel toto kritérium opět neakceptoval.

Od prvního člena hodnotící komise získala tato žádost 35 bodů, druhý hodnotitel obodoval žádost 25-ti body. Třetí člen výběrové komise ohodnotil projekt také 35-ti body. Po úpravě bodů aritmetickým průměrem byl projekt schválen k realizaci s celkovým počtem 35 bodů.

Tabulka 17 opět obsahuje rozdělení výdajů projektu do jednotlivých skupin. Jelikož realizace celého záměru ještě nebyla ukončena, jsou dále používány pouze plánované částky. Evropská unie poskytla finanční prostředky opět ve výši 80 % způsobilých výdajů.

Tabulka 17: Výše podpory poskytnutá projektu C (v Kč)

Výdaje projektu	Plán
Celkové výdaje	676 542
nezpůsobilé výdaje	176 542
způsobilé výdaje	500 000
Dotace celkem	450 000
Příspěvek EU	360 000
Příspěvek z národních zdrojů	90 000

Zdroj: upraveno podle Žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova

Tabulka 18: Projekt C – vyčíslení oprav na 1 m² (v Kč)

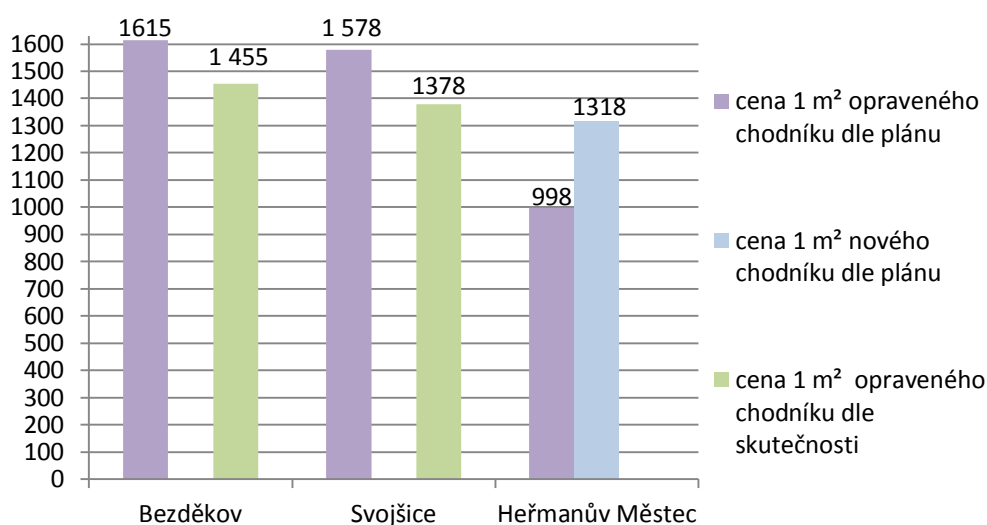
Položka	Plán
Cena celkem	676 542
Lavička (bez DPH)	5 000
Výsadba zeleně - 80 ks hortenzií (bez DPH)	3 916
Oprava chodníku - 496 m ² (bez DPH)	494 844
1 m ² opraveného chodníku (bez DPH)	998
Náklady na 1 m ² opraveného chodníku - EU	653
Náklady na 1 m ² opraveného chodníku - národní zdroje	163
Náklady na 1 m ² opraveného chodníku - doplatek obce	182
Vybudování nového chodníku - 42 m ² (bez DPH)	55 365
1 m ² nového chodníku (bez DPH)	1 318
Náklady na 1 m ² nového chodníku - EU	862
Náklady na 1 m ² nového chodníku - národní zdroje	216
Náklady na 1 m ² nového chodníku - doplatek obce	240

Zdroj: vlastní zpracování dle Žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova

V tabulce 18 je opět vyčíslena oprava chodníku a nová výstavba chodníku na 1 m², a to i s konkrétní částkou z jednotlivých zdrojů. Z tabulky také zřetelně vyplývá, že oprava starého chodníku je o 320 Kč levnější, než vystavění nového chodníku. Přičemž zrekonstruovaný i nový chodník mají nyní povrch ze zámkové dlažby. Jelikož projekt zatím nebyl dokončen, nemohla proběhnout ani kontrola ex-post.

4.5 Komparace jednotlivých projektů

V každé z vybraných obcí, byl zrekonstruován stávající chodník, pouze v obci Heřmanův Městec došlo navíc k výstavbě nového chodníku. Obrázek 10 znázorňuje plánované i skutečné ceny 1 m² chodníku v jednotlivých obcích. Ceny opraveného chodníku v obci Bezděkov i Svojšice⁵² jsou velice podobné. Skutečná cena byla v obou případech nižší než plánovaná. Oproti tomu cena 1 m² opraveného chodníku, dle žádosti o dotaci, v obci Heřmanův Městec je téměř o 1/3 nižší, než cena opravených chodníků v Bezděkově a ve Svojšicích. Jelikož obec Heřmanův Městec zatím nedokončila realizaci projektu, nelze jasně určit skutečnou cenu 1 m² chodníku. Na základě cen uvedených v žádostech o dotaci a porovnání ceny 1 m² opraveného chodníku ve výše uvedených obcích lze tvrdit, že chodník v Bezděkově i Svojšicích, byl s nejvyšší pravděpodobností opraven nevhodně. Zároveň nelze tvrdit, že oprava chodníku v Heřmanově Městci byla provedena co nejhospodárněji. Dílčím cílem práce totiž nebylo vyčíslit užtky vyplývající z opraveného chodníku, na základě kterých by byla provedena analýza nákladů a užtků s následným vyhodnocením efektivnosti či neefektivnosti realizace projektu.

Obrázek 10: Porovnání cen za 1m² chodníku v jednotlivých obcích (v Kč)⁵³

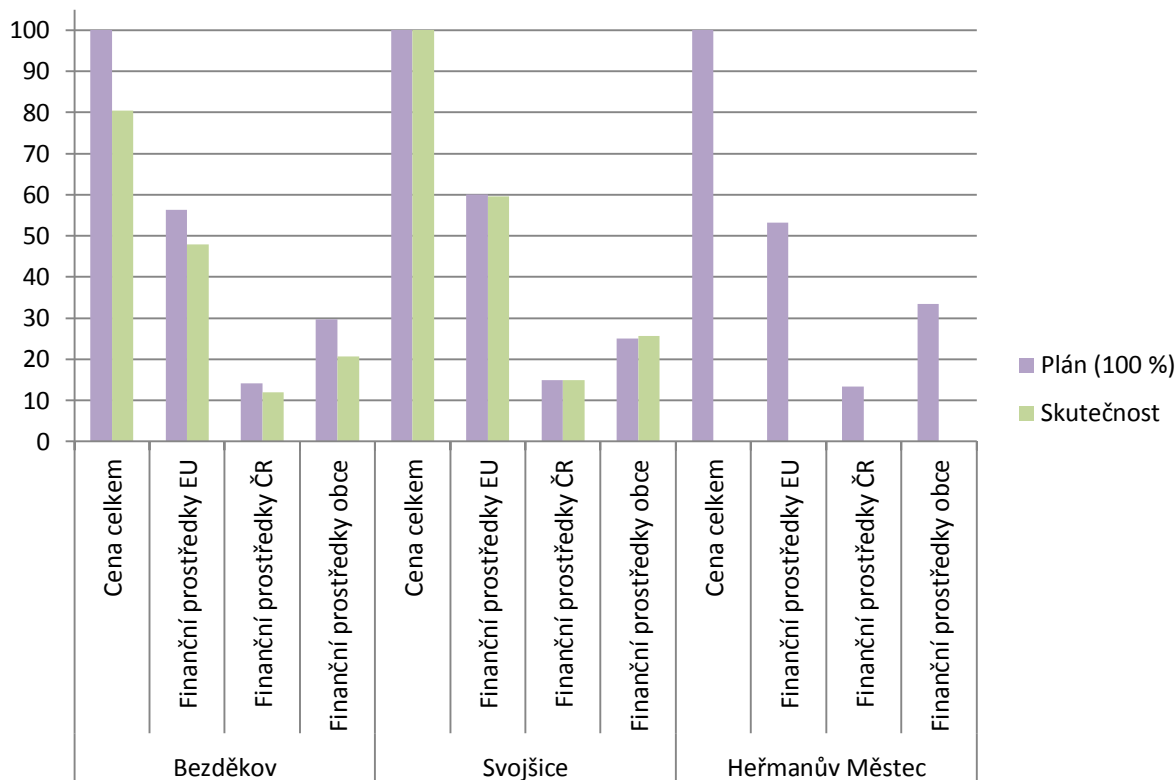
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 11 znázorňuje plánované i skutečné výdaje jednotlivých obcí na realizaci výše zmíněných projektů. Při srovnání vybraných projektů lze tvrdit, že podíl financování

⁵²V obci Svojšice byly opraveny dva chodníky s rozdílnou cenou. V obrázku je hodnota aritmetického průměru obou cen, tedy plánovaná cena chodníku 1 578 Kč a skutečná cena chodníku 1 378 Kč.

⁵³ Pro obec Heřmanův Městec v době zpracování diplomové práce nebyly k dispozici skutečné výdaje.

z jednotlivých zdrojů je více méně shodný. Žadatel o dotaci se na financování projektu podílí v rozsahu 20 – 30 %, stát financuje projekty zhruba z 15-ti % a EU se podílí na financování zhruba 50-ti %.

Obrázek 11: Srovnání plánovaných a skutečných výdajů obcí na realizované projekty (v %) ⁵⁴

Zdroj: Vlastní zpracování

Srovnávané projekty byly realizovány v rámci fiche 2, tj. obnova venkova zaměřující se především na zlepšení stavu technické infrastruktury, opravy komunikací a center obcí. Cílem vybraných projektů bylo opravit poničenou komunikaci a nevyhovující povrch chodníků tak, aby to přispělo ke zkvalitnění života obyvatel i návštěvníků obce. Doplnkovou aktivitou všech projektů byla výsadba zeleně přispívající k atraktivnějšímu vzhledu obce. Na základně zjištěných údajů lze tvrdit, že vybrané realizované projekty naplňují předem stanovené cíle a zvyšují kvalitu života obyvatel obce. Lze konstatovat, že MAS Železnohorský region, o. s. dosahuje vytyčených cílů a zároveň pozitivně ovlivňuje místní rozvoj. Nutno však podotknout, že nepracuje na principu maximální hospodárnosti.

⁵⁴ Pro obec Heřmanův Městec v době zpracování diplomové práce nebyly k dispozici skutečné výdaje.

4.6 Shrnutí a doporučení

Místní akční skupina spolu s aktéry místního rozvoje identifikuje problémové oblasti a aktuální potřeby regionu. Tato zjištění jsou spolu s návrhy na jejich řešení zpracována do **Strategického plánu LEADER**. SPL tedy obsahuje prioritní oblasti rozvoje tzv. fiche, v souladu s kterými jsou následně realizovány jednotlivé projekty. MAS ŽR každoročně vyhlašuje jednu výzvu k předkládání žádostí o dotaci na realizaci projektů v rámci Realizace místní rozvojové strategie Programu rozvoje venkova ČR, které budou naplňovat Strategický plán LEADER MAS ŽR.

Samotná **žádost o dotaci slouží jako podklad pro hodnocení projektu členy výběrové komise**. Obsahuje samozřejmě popis projektu, strukturu financování projektu (rozdělení na způsobilé a nezpůsobilé výdaje, částka poskytnutá z jednotlivých zdrojů financování), krátký popis toho, jak projekt přispěje k naplnění cíle SPL MAS ŽR. Žadatel musí v žádosti vyplnit preferenční kritéria a co nejlépe je odůvodnit. Součástí je také výčet realizovaných projektů žadatele v rámci všech dotačních titulů (obsahuje zdroje financování i výši poskytnuté dotace) za poslední tři roky. Jako pozitivum hodnotím **jednoduchost zpracování žádosti o dotaci**, což žadatele projektu od záměru realizace neodradí ještě před samotným vyplňováním žádosti.

Výběr projektů určených k realizaci, provádí **výběrová komise MAS** na základně dvou skupin **hodnotících kritérií**. První skupinu kritérií stanovuje SZIF a další skupinu hodnotících kritérií si určuje sama MAS. U několika kritérií byly zjištěny nedostatky ve specifikaci podmínek:

- Jednou z podmínek stanovenou SZIF, vycházející z principů metody LEADER, je **uplatňování inovačních přístupů**, přičemž projekt musí obsahovat alespoň jeden inovační přístup uvedený v Manuálu pro hodnotitele. SZIF za inovační přístup považuje i princip kooperace, ovšem podle mého názoru **dělba práce není inovační postup**. Naopak kladně hodnotím podmínku zapojování mládeže do přípravy projektů nebo využívání výsledků projektu formou vzdělávacích aktivit. Poslední zmíněné kritérium splňuje jen mizivé procento projektů. Pro naplnění kritéria zapojení mládeže do přípravy projektů bych **doporučila oslovit studenty vysokých škol**, kteří by díky možnosti zapojení do přípravy projektů uplatnili teoretické znalosti získané při studiu. Žadatel o dotaci by profitoval nejen z vyššího bodového hodnocení a tím větší šancí na schválení realizace projektu, ale také z potencionálních nápadů kreativního studenta.

- U podmínky **zaměření dopadů projektu na ženy** by bylo vhodné rozlišovat **přímý vliv projektu na ženy** (předporodní kurzy, zlepšení postavení žen na trhu práce aj.), který by byl ohodnocen stávajícími pěti body. **Nepřímý vliv dopadů projektu na ženy** by měl být ohodnocen nižším počtem bodů. Na ženy mají nepřímo vliv projekty jako například opravený chodník před MŠ nebo vybudování dětského hřiště.
- Kritérium **návaznosti projektu na stávající funkční provoz či aktivitu** bylo v posledních třech letech akceptováno u všech projektů. Na základě tohoto zjištění **neplní kritérium svou podstatu** a mělo by být zrušeno nebo více specifikováno. U kritéria lze **stanovit maximální stáří stávající aktivity**, např. 10 let.
- Dalším ze sporných kritérií je posouzení **přínosu projektu pro rozvoj většího území regionu**. Akceptovatelnost závisí na subjektivním názoru člena výběrové komise. Pro objektivizaci by bylo vhodné zavést např. **metodu kontingentního oceňování**, konkrétně posouzení ochoty platit (**WTP**) a ochoty přijímat kompenzace (**WTA**). Jednou z dalších možností jak objektivně určit přínos či využití aktivity větším počtem obyvatel regionu, je **vyčíslení počtu potencionálních uživatelů výstupu projektu** (např. u vybudování dětského hřiště).

Následně jsou schválené projekty seřazeny sestupně podle počtu získaných bodů a k realizaci jsou doporučeny nejlépe hodnocené projekty, přičemž je stanovena podmínka, že realizaci musí být doporučen vždy alespoň **jeden projekt z každé fiche**. Tato podmínka pozitivně přispívá k rovnoměrnému rozvoji problémových oblastí.

Projekty doporučené k realizaci, prochází **ex-ante kontrolou**. U předběžné kontroly byl zjištěn nedostatek spočívající v nákladové přijatelnosti. Ta je kontrolována jak pro stavební práce (dle ceníku stavebních prací společnosti RTS, a. s.), tak pro materiál v hodnotě 10 000 Kč - 500 000 Kč, u kterého je nutné dokládat tři cenové nabídky. Při hodnotě materiálu vyšší jak 500 000 Kč probíhá výběrové řízení. **U materiálu nepatřícího do žádné z těchto skupin**, u hodnocených projektů konkrétně parková lavička, keře a hortenzie, **nedochází ke kontrole ceny**. Doporučuji tedy i zde dokládat cenu výběrem ze tří cenových nabídek.

Průběžná kontrola je prováděna pomocí pravidelných monitorovacích zpráv. Kontroluje se zejména dodržování harmonogramu projektu.

Po ukončení realizace projektu dochází k **ex-post kontrole**, při které je kontrolováno dodržení všech parametrů, stanovených v žádosti o dotaci. Je posuzován také soulad skutečnosti s fakturací. Při ex-post kontrole však nelze některé skutečnosti průkazně ověřit. A to konkrétně zpevnění podkladu chodníku vrstvou šterku a kameniva, tak jak tomu bylo u hodnocených projektů. **Doporučuji tedy zavést povinnou fotodokumentaci z průběhu realizace projektů.** U předmětných projektů by bylo vhodné pořídit fotodokumentaci při pokládce zámkové dlažby, aby byl vidět finální povrch chodníku i podkladová vrstva. Fotodokumentace se pořizuje pouze u ex-ante kontroly a ex-post kontroly projektu, což hodnotím jako nedostatečné. Pokud při závěrečné kontrole nejsou zjištěny vážné nedostatky, žadateli je následně proplacena dotace. Poté nastává pětiletá doba udržitelnosti, po kterou musí příjemce dotace udržet výstupy projektu. Kontrola udržitelnosti probíhá vždy jednou za rok, avšak jejím předmětem není kontrola skutečného dopadu na život obyvatel obce, popř. mikroregionu.

Místní akční skupina Železnohorský region, o. s. provádí také **evaluaci vlastní činnosti**. Zaměřují se zejména na hodnocení efektivnosti funkce MAS, kvalitu práce zaměstnanců MAS a jejich vzdělávání, různorodost činnosti MAS, počet akcí na území MAS pro obyvatele, výše získaných finančních prostředků mimo SPL na jiné aktivity a plnění monitorovacích kritérií stanovených v SPL. Pro posouzení kritérií v SPL je u každého projektu stanoven monitorovací indikátor. Indikátory jsou stanoveny podle fichí, tedy prioritních oblastí rozvoje. U výše hodnocených projektů je tímto indikátorem výměra obnovených veřejných prostranství. Za tři vybrané projekty činí součet indikátoru 1 626 m², přičemž roční hodnota ukazatele je stanovena na 5 000 m² obnovených veřejných prostranství. Existenci monitorovacích **indikátorů činnosti MAS hodnotím kladně**, ač cílem práce nebylo posoudit relevantnost stanovených hodnot u jednotlivých indikátorů.

Při analýze zdrojů financování MAS ŽR bylo zjištěno:

- Dochází k mírnému růstu realizovaných projektů, přičemž MAS ŽR každoročně vyčerpá částku určenou k alokaci na projekty realizované v souladu s SPL. Průměrná výše poskytnuté dotace na jeden projekt se pohybuje v průměru kolem 350 000 Kč. Nutno podotknout, že maximální výše poskytnuté dotace je 450 000 Kč. Na základě těchto informací **hodnotím** vybranou místní akční skupinu **jako efektivní v čerpání dotací** na realizaci projektů v souladu se Strategickým plánem LEADER.

- V souladu s SPL byl zaznamenán neúměrný **růst nákladů na administraci strategického plánu Leader** vzhledem k počtu realizovaných projektů. V roce 2011 činily náklady na administraci jednoho projektu 40 788 Kč. V roce 2013 tyto náklady na jeden projekt vzrostly téměř o dvacet tisíc, tj. 59 253 Kč.
- Dochází ke stále se **zvyšujícímu podílu členských příspěvků na zisku**. V roce 2013 byl hospodářský výsledek tvořen z 45 % členskými příspěvky.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zhodnotit efektivnost projektů programu místních akčních skupin v České republice se zaměřením na místní akční skupinu Železnohorský region, o. s. Dílčími cíli práce byla deskripce procesní stránky fungování MAS, přiblížení procesu výběru projektů k realizaci a následné zhodnocení pozitivního ovlivnění místního rozvoje.

V úvodu práce jsou popsány jednotlivé nástroje regionálního rozvoje, včetně vymezení základních pojmů. Další část práce obecně popisuje činnost místních akčních skupin i metodu LEADER, na jejímž principu jsou realizovány projekty, které slouží jako nástroj pro rozvoj venkovských regionů. Deskripci procesní stránky fungování vybrané místní akční skupiny, což je jeden z dílčích cílů práce, obsahuje třetí kapitola. Důležitou činností, vykonávanou MAS, pro rozvoj regionu, je realizace strategického plánu. Naplňování dílčích cílů plánu je prováděno pomocí finanční podpory aktérů místního rozvoje. Práce obsahuje názornou ukázkou projektů naplňujících dílčí cíle strategického plánu. Nechybí zde ani zdroje financování jednotlivých činností a vývoj výnosů za poslední tři roky. Následně, je popsán proces výběru projektů k realizaci, což je dalším dílčím cílem práce. Stěžejním prvkem výběru projektů, je jejich bodové ohodnocení členy výběrové komise. Ti posuzují projekt na základě předem stanovených preferenčních kritérií, avšak ne všechna kritéria jsou dostatečně specifikována. Zhodnocení preferenčních kritérií a jejich následná aplikace na vybraných projektech je další částí práce. Následuje komparace tří téměř shodných projektů, posouzení hospodárnosti při realizaci projektů a systém dodržování předem stanoveného postupu při realizaci projektu. Práce je zakončena závěrečným shrnutím a možnými doporučeními pro budoucí činnost organizace.

Při zpracování práce bylo zjištěno, že v posledním programovacím období, tj. 2007-2013, došlo k masivnímu rozvoji místních akčních skupin. Téměř 2/3 těchto MAS realizovalo strategický plán metodou LEADER. Projekty realizované v programu MAS, jsou z velké části financovány z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, dále z prostředků státního rozpočtu a v neposlední řadě nesmí chybět účast žadatele na financování projektu.

Dále byl zjištěn stále se zvyšující podíl výnosů určených na administraci SPL. Administrace jednoho projektu v roce 2011 stála 40 788 Kč a v roce 2013 tato částka vyšplhala na 59 253 Kč.

Nutno také podotknout, že místní akční skupina Železnohorský region je úspěšná v čerpání dotací na realizaci projektů v rámci SPL. Částka, která je každoročně alokována na tyto

projekty, je vždy celá přerozdělena mezi jednotlivé žadatele. V případě, že po schválení projektu k realizaci žadatel přehodnotí své plány a odstoupí od realizace projektu, je částka, která měla být určena na jeho projekt, přesunuta do další výzvy.

Na základě schopnosti MAS dosahovat vytyčených cílů stanovených ve Strategickém plánu LEADER, hodnotím program místních akčních skupin **jako efektivní v čerpání dotací na realizaci projektů v souladu se Strategickým plánem LEADER. Tím dochází k pozitivnímu ovlivnění místního rozvoje.** Vytýkám však **nedostatečnou kontrolu nákladové přijatelnosti** při poskytování dotací, konkrétně nedostatečnou kontrolu nákladů do výše 10 000 Kč a doporučuji realizaci projektu průběžně dokladovat fotodokumentací. Dále vytýkám **chybějící kontrolu skutečných výstupů projektů, v rámci doby udržitelnosti.** Tento nedostatek lze napravit dotázaním několika uživatelů výstupu projektu, zda hodnotí projekt jako přínosný a jak často jej využívají.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BERMAN GROUP. Regionální hospodářská konkurenceschopnost: Projekt identifikace klastrů v ČR [online]. 2006 [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/prirucka-verejna-sprava-208.pdf>
- [2] BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011, 342 s. ISBN 978-80-246-1974-3.
- [3] Brožura LEADER budoucnost venkova 2009. *EAGRI.cz: Ministerstvo zemědělství* [online]. © 2009-2013 [cit. 2013-12-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf
- [4] Brožura LEADER budoucnost venkova 2009. *EAGRI.cz: Ministerstvo zemědělství* [online]. © 2009-2013 [cit. 2013-12-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf
- [5] BUČEK, Milan, Štefan REHÁK a Jozef TVRDOŇ. *Regionálna ekonomia a politika*. První. Bratislava: IuraEdition, spol. s. r. o., 2010, 269 s. ISBN 978-80-8078-362-4.
- [6] GAREP, spol. s r.o. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: <http://www.regionaldevelopment.cz/index.php/home.html>
- [7] GREGORY, Derek. *The dictionary of human geography*. 5th ed. Malden, MA: Blackwell, 2009, XVI, 1052 p. ISBN 978-140-5132-886.
- [8] *Informační systém pro implementaci práva EU* [online]. 2011 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <https://isap.vlada.cz/homepage.nsf/esduvod3>
- [9] MANDYSOVÁ, Ivana. *Podpora podnikání v České republice a v Evropské unii*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009, 173 s. ISBN 978-807-3952-204.
- [10] *Manuál pro členy výběrové komise: MAS Železnohorský region, o. s.*
- [11] MAS ŽR Strategický plán LEADER: "Návrat ke kořenům". *MAS Železnohorský region, o. s.* [online]. 1.2.2011 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://zeleznohorsky-region.cz/tmp/dokumenty/28158.pdf?&menu=4527>
- [12] MATES, Pavel a René WOKOUN. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1.vyd. Praha: Prospektrum, 2001, 196 s. ISBN 80-717-5100-6.

- [13] Metodika pro tvorbu fichí a specifické podmínky opatření IV.1.2. *EAGRI* [online]. 2009-2013 [cit. 2014-04-08]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/143513/IV._1._2.pdf
- [14] Metodiky komunitního plánování. *Komunitní plánování* [online]. [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: http://www.komunitniplanovani.com/dokumenty/metodika_1.pdf
- [15] *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/847>
- [16] *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. © 2014 [cit. 2013-03-17]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/>
- [17] Orgány územního plánování. *Ústav územního rozvoje: Principy a pravidla územního plánování* [online]. 201-2014 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaD-2013/D1-2013.pdf>
- [18] Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013. *Státní zemědělský intervenční fond* [online]. ©2000-2014 [cit. 2013-12-29]. Dostupné z: https://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Feafrd%2F1393415127062.pdf
- [19] Program rozvoje venkova ČR 2007-2013. *EAgri: Ministerstvo zemědělství* [online]. © 2009-2013 [cit. 2014-02-27]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/272493/PRV_schvaleno_08_2013.pdf
- [20] *Seznam schválených projektů k realizaci – 3. výzva SPL: MAS Železnohorský region, o. s.*
- [21] *Seznam vybraných/nevybraných Žádostí o dotaci 1. - 5. výzva: MAS Železnohorský region, o. s.*
- [22] STEJSKAL, Jan a Jaroslav KOVÁRNÍK. *Regionální politika a její nástroje*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009, 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
- [23] Strategické plánování a řízení rozvoje území. *Pro kraj* [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: http://www.rozvoj-pk.cz/soubory/topmanazeri/Den02_studijni_material_SP.pdf
- [24] Strategie regionálního rozvoje ČR na roky 2007-2013. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2014-02-06]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a->

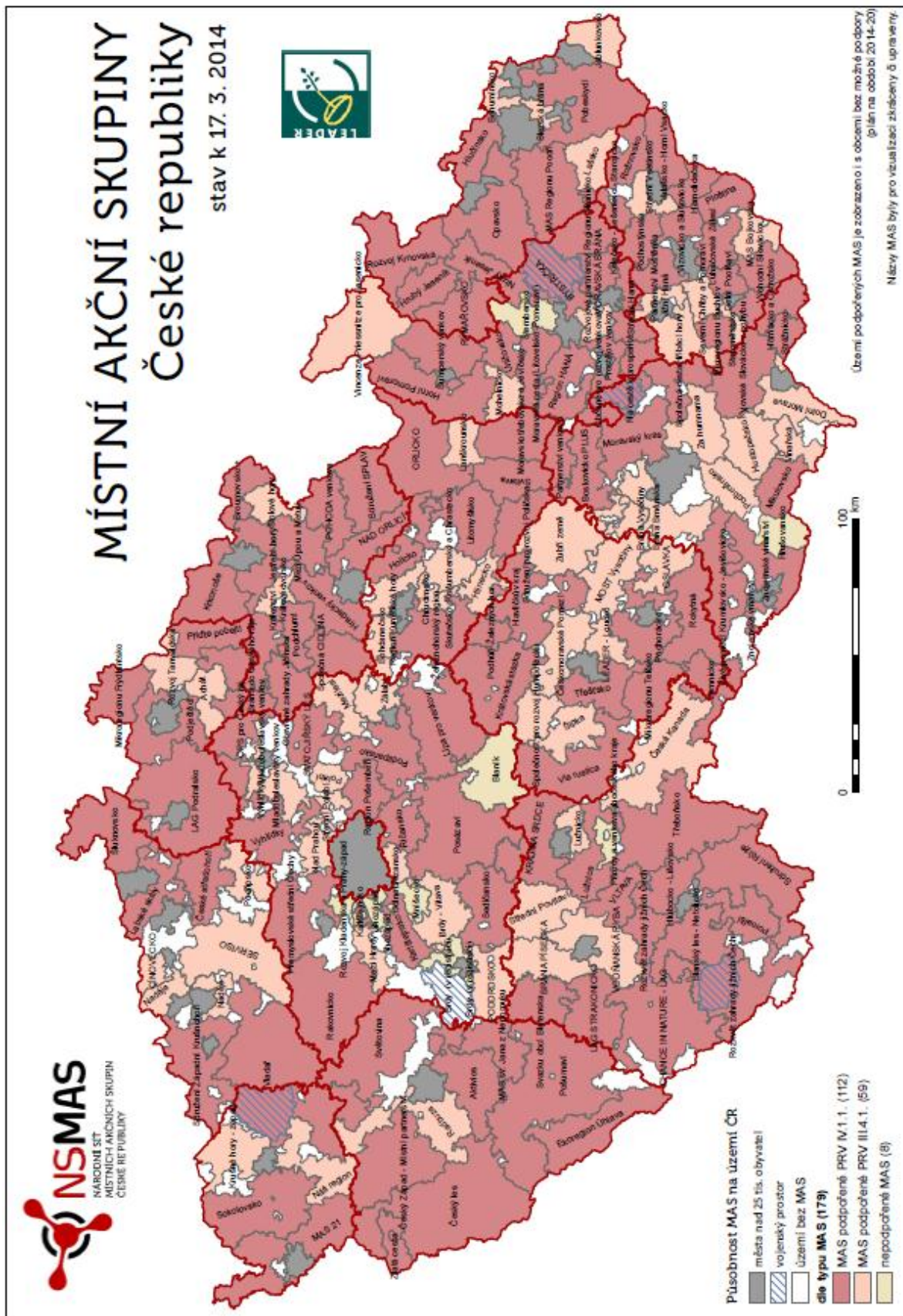
cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na

- [25] Strategie regionálního rozvoje ČR z roku 2000. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2009 [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Archiv-koncepci-a-strategii-regionalni-politika/Strategie-regionalniho-rozvoje-CR-z-roku-2000>
- [26] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007, 129 s. ISBN 978-807-3950-194.
- [27] UE, Kummissjoni Ewropea. *Přístup Leader: základní příručka* [online]. Lucemburk: EUR-OP, 2006 [cit. 2013-12-26]. ISBN 92-790-2040-4. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/leader/2006_cs.pdf
- [28] VANHOVE, Norbert. *Regional policy: a European approach*. 3rd ed. Brookfield, Vt.: Ashgate, 1999, XX, 639 p. ISBN 18-401-4994-9.
- [29] *Výkaz zisku a ztráty za rok 2011: MAS Železnohorský region, o. s.*
- [30] *Výkaz zisku a ztráty za rok 2012: MAS Železnohorský region, o. s.*
- [31] *Výkaz zisku a ztráty za rok 2013: MAS Železnohorský region, o. s.*
- [32] *Výroční zpráva 2005-2007: MAS Železnohorský region, o. s.* 2007.
- [33] *Výroční zpráva 2007-2009: MAS Železnohorský region, o. s.* 2009.
- [34] Výroční zpráva 2009-2011: MAS Železnohorský region, o. s. *MAS Železnohorský region, o. s.* [online]. 2011 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://zeleznohorsky-region.cz/tmp/dokumenty/33271.pdf?&menu=4527>
- [35] Výroční zpráva 2011-2013: MAS Železnohorský region, o. s. *MAS Železnohorský region, o. s.* [online]. 2013 [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://zeleznohorsky-region.cz/tmp/dokumenty/35414.pdf?&menu=4527>
- [36] WADE, Philippe a Petri RINNE. Průvodce programem LEADER: založený na zkušenostech z Finska, Irska a České republiky: závěrečná zpráva nadnárodního projektu LEADER [online]. 1. české vyd. Brno: Ústav územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, 2011, 122 s. [cit. 2013-12-27]. Publikace Komise pro venkovskou politiku. ISBN 978-80-87318-20-1. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/metodicke-prirucky-a-publikacni-materialy/2011/Leader-2011.pdf>

- [37] WOKOUN, René a Pavel MATES. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Editor René Wokoun, Pavel Mates. Praha: Linde, 2006, 351 s. ISBN 80-720-1608-3.
- [38] WOKOUN, René, Martin PĚLUCHA a Jana KOUŘILOVÁ. *Obecná regionální politika: Kvalitní vzdělání je efektivní investice do lidského kapitálu – cesta k uplatnění absolventů VŠE na trhu práce*; [online]. Evropský sociální fond [cit. 2014-04-15]. Dostupné z: http://kreg.vse.cz/wp-content/uploads/2011/04/RP_regpol-obecna-ucebnice.pdf
- [39] WOKOUN, René. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2003, 326 p. ISBN 80-245-0517-7.
- [40] *Žádost o dotaci z Programu rozvoje venkova: Oprava chodníků v ulici Barákova v Heřmanově Městci*. MAS Železnohorský region, o. s.
- [41] *Žádost o dotaci z Programu rozvoje venkova: Oprava komunikace, chodníku včetně výsadby zeleně v obci Bezděkov*. MAS Železnohorský region, o. s.
- [42] *Žádost o dotaci z Programu rozvoje venkova: Rekonstrukce chodníku a výsadba zeleně v obci Svojšice*. MAS Železnohorský region, o. s.
- [43] Žáková, Jaroslava. *Program obnovy venkova*. Prezentace z iniciačního workshopu soutěže „O nejlepší program obnovy vesnice“. Publikováno pro studenty Univerzity Pardubice. 9.4.2014.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A: Místní akční skupiny v České republice k 17.3.2014
- Příloha B: Území MAS Železnohorský region, o. s.
- Příloha C: Seznam členů k 27.6.2013
- Příloha D: Aktivity v jednotlivých fichích

Zdroj: Místní akční skupiny. Národní síť místních akčních skupin České republiky [online]. © 2014 [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/seznam-mistnich-akcnich-skupin/>

Příloha B

Zdroj: Mapa území. Železnohorský region [online]. [cit. 2014-04-11]. Dostupné z:
<http://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=4529&menu=4527>

Příloha C

Veřejný sektor:

- Svazek obcí Za Letištěm
- Podhůří Železných hor
- Heřmanoměstsko
- Mikroregion Železné hory
- Centrum Železných hor
- Mikroregion Západně od Chrudimi

Podnikatelský sektor:

- Ing. Arnošt Pleskot
- Jiří Koutský
- Autokemping Konopáč
- Zemědělská, a. s.
- Stanislav Doležal
- ČaS Pardubice, s. r. o.
- Josef Hudec
- Josef Cipryán
- Ventura venkov, s. r. o.
- Marková Anna
- Sluneční dvůr, s. r. o.
- Trios, s. r. o.
- AGROMETALL, s. r. o.
- Penzion Lipoltice
- Kam na Pardubicku, s. r. o.
- Centrum pro mne
- Šaravec a Ruč, s. r. o.
- Penzion Motýlí louka
- Jaroslav Kutílek
- Jan Vašíček
- Třemošnické těstoviny
- Zámek Choltice, Restaurace/Music Club
- Florasis, s. r. o.
- SRC Lihovar, s. r. o.
- Anna Bořilová
- Vision Sword, s. r. o.
- První zemědělská, a. s. Tuněchody
- ZOD Družstvo Stolany

Neziskový sektor:

- SDH okrsek Ronov n. Doubravou

- Mažoretková a twirlingová skupina Rondo, o. s.
- Boii, o. s.
- Jezdecký oddíl Železné hory
- Český zahrádkářský svaz, základní organizace Heřmanův Městec
- SDH okrsek Heřmanův Městec
- Agentura venkov, o. s.
- Nadace Bílý jeřáb
- Kostelecká pohoda, o. s.
- Klub ochránců SPR Habrkov
- EVR. Institut rozvoje regionů
- Český svaz chovatelů – základní organizace Svinčany
- Společnost přátel Železných hor
- Liga lesní moudrosti – kmen Trilobit
- SOU včelařské – Včelařské vzdělávací centrum, o. p. s.
- Český svaz včelařů, o. s. základní organizace
- Pardubický spolek historie Železniční dopravy
- Dětský lesní klub Za Bukem, o. s.
- Východočeský klub Pardubice

Zdroj: Výroční zpráva 2011-2013: MAS
Železnohorský region, o. s.

Příloha D

Fiche 1

- Studie obnovy využití kulturního a přírodního dědictví
- Pasportizace kulturního a přírodního dědictví
- Stavebně-technická obnova kulturních památek, vč. úprav okolí
- Revitalizace historických parků, zahrad, alejí a skupin stromů jako součást oprav kulturních památek
- Vytvoření stálé výstavní expozice či muzea

Fiche 2

- Obnova a výstavba místních komunikací
- Obnova a výstavba zpevněných ploch (chodníky, odstavné manipulační plochy, neplacená parkoviště)
- Obnova technických sítí (veřejný rozhlas, energetická vedení, trafostanice, produktovody)
- Obnova veřejných prostranství (zpevnění ploch, osvětlení, oplocení, mobiliář, čekárny)
- Parkové úpravy a výsadby zeleně
- Nákup techniky na údržbu veřejné zeleně, jako součásti obnovy veřejných prostranství či parkových úprav

Fiche 3

- Obnova a výstavba v oblasti sociální infrastruktury
- Obnova a výstavba v oblasti kulturní infrastruktury
- Obnova a výstavba v oblasti péče o děti
- Obnova a výstavba v oblasti vzdělávání
- Obnova a výstavba v oblasti zdraví, sportu, volnočasových aktivit,
- Obnova a výstavba v oblasti veřejné správy, informačních a

školicích center s využitím ICT a budov hasičských zbrojnic a zvířecích útulků

- Obnova a výstavba v souvislosti s církevními aktivitami
- Prodejna smíšeného zboží, stabilní stánky, pošta

Fiche 4

- Tvorba, obnova a rozšíření pěších a lyžařských stezek, hipposteze a dalších tematických stezek
- Rekonstrukce a nová výstavba rozhleden
- Nákup a výsadba doprovodné zeleně

Fiche 5

- Stavební obnova a výstavba zemědělských provozů pro živočišnou a rostlinnou výrobu
- Obnova a výstavba pastevních areálů
- Obnova a výstavba manipulačních ploch
- Obnova a výstavba provozoven
- Technické vybavení provozoven
- Zemědělská technika, strojní zařízení a vybavení

Fiche 6

- Výstavba malokapacitního ubytovacího a stravovacího zařízení
- Půjčovny sportovních potřeb
- Plochy pro sportovně rekreační využití
- Nákup vybavení pro malokapacitní ubytovací a stravovací zařízení, pro půjčovny sportovních potřeb a pro sportovní zařízení.
- Nákup a výsadba doprovodné zeleně

Zdroj: Manuál pro členy výběrové komise